

והזתירו מן הרע בדרך הראוי והמשוכת, להתדמות לבורא אשר סדר הדברים על הדין תמונ, וקבעו הנימוסים השכליים, והם ההנהגות שאינם חובות אך הם מותגים אלא בעת הצורך, ואין התורה כן אלא בחלקים מנהגיים, וכבר נתבאר בחכמת התורה מה שסוכל התנאי ומה שאיננו סוכלו :

כ אמר הכוזרי שקע האור ההוא אשר אתה מספר, שקיעה שהרעת מרחקת שיראת עוד, ואכר אבירה שהשכתה (כ"ל אינה), מבלתי עולה במחשבת :

כא אמר החבר איננו שוקע אלא בעיני מי שאינו רואה אותנו בעין פקוחה, ומכיא

קול יהודה

אוצר נחמד

וקבעו הנימוסים השכליים. ומתי שאין סוד אלוים עד שטיסה, סג כדי שלא תשחת האלף מפני החמס, וסוקק לקבוע תורה בדיוות מלכס מה שהסכל מחייב בלכד : והם ההנהגות שאינם חובות. לדעסה קף לא נקבעו אף רק לשכור קיפון האוטי : אך הם מותגים. סס כדוך מנאי, שאינו יסוס מקוס הקיפון בלעדי אלו הנימוסים, ויחשוב שאין לורך כסס : אלא בעת הצורך. לא קבעו אומס רק לעת ססס לריפין לשמור הקיפון כולו ולינס חוששים רק לקיום הכלל : ואין החזרה בן. שיחול כוס מנאי בקיופס : אלא בחלקים מנהגיים. מלכד בחלקי התורה סגוע מנאס ים כסס מנאי לפי לורך כסס, כענין שאמרו בסנהדרין בתי דין מכין ועושין לאי לורך השסס ומעסה בלחד סרככ על כוס כסכה כימי ויטס והכילאוכו לכ"ד וקלוסו לא מפני וכו' אלא מפני שהשסס לריכס לך. וכן דביני ממונות ים כסס מקונס לפי לורך הקיפון, וכמו שאמרו דבר מורה אחד דיני ממונות ולאחד וכו' כדריכס וקריכס ומפני עס וכו' כדי שלא תמשול דלו כנטי הלוי, ועוד דריכס לוס : ובכר בתבאר וכו' :

המונהגים ממקון סודכו הכנס על כנסד להניע אל שלמות הנימוס הגלויים הנלחסי. וכמו שכתבנו בראשון סימן ח' אלל אמרו ולא יסתמשו כלס אלל כמעשים הורה שמיים וכו' : וקבעו הנימוסים השכליים. שהסכל מורה עליהם : והם ההנהגות. זה שסס אשר קראס בשלישי סי' ז' בלמרו כמעשים המנהגיים וכו' : שאינם חובות. כי לא חוייבו לעשותם מנד עלמס כענין המלות המופלות עליע חוכס לעיקר הלחמט, רק להקיין להם דרך הגעסה אל סעיין חלומר. ולפיכך יקלו בשעיס, כי כנסס קלס יפעמו כסס. וז"ל אך הם מותגים וכו'. וכוון ציה לפי מה שאמרוס אל אשר יאמרוכו תמיד כמרנלל במוחיהו, שאין להוריס מקוס בעת הצורך, וזה הוא סתמאי המחור כדביני חמכר, כי ההסגות השילוטוסים סס מוהיכס בדכר הזה בלחד שראוי לשמרו, אלא בעת הצורך, כלומר חון מעס הצורך, והצורך הזה אמנס ויעשרה כל איס חמכס לפי סכרנה למרליס מיניו : ואין התורה בן וכו'. כ"ל שאין מללס חורמנו מופקדים ומלויים בתמאי הצורך : אלא בחלקים מנהגיים. כדיני ממונות וכוילא, שאין לך דבדיכס הכס רק לורך כעסע. ונס אלה לא היתה החורה אומס מופקדים וכל הרעה ליכול רעות כעעכרמס יכא ויפול, אבל כלס חמס מוכרת על פי החורה הסוקבלס. וז"ל וכבר נתבאר בחכמת התורה וכו'. וקראס חמכס חוריס מה סקראס עיין דיני בשלישי סימן מ"ס, שהוא מתוכנת הדין על תמכמה כפי החורה :

כ שקע האור ההוא. שדין עתך לדרך כל גמתי דתום השילוטוסים כענינכ סכל וכדיכס אינס רק מנד השיקס ודכני החורה סס כמרמס כנובליס מנש, כמו שקיס דבדיני ממיין ט"ז ע"ס, אבל כל כסכדו הוס לא יתקס רק אליו הייחס שריינס על אדמתכס וכסיכס ס' חוססע טליכס ולא ראוי לכס להספאר כזכר ס' סיכין טליכס, אבל ככר שקע סכור סכור ואחס בלחד אלויעכס ואין לכס לא כינא ותחול ולא כוס סכרס מרות ס' : שקיעה שהרעת מרחקת שיראה עוד. בתחלה סיס נרמס שהסכור סכור לא נלכד מלכד, אלא כענין ומיעוד לסיית חורר מנאי, אמנס מלחד סעכרו עינס רכות כאליו ולא כד לרורח לכס, כדעס מרחקת שיכלס עוד : ואכר אבירה וכו'. כלומר ומעסה אף חני רוחס שר : וקראס בלכד, אשר מדרך סעכס סכור סכוקע מנד תועס כגלגל חורר ופולס ככוכ סכוכ כגלגל, אבל הוא כדריכס האובינת לנח : שהשבתה בלתי עולה במחשבת. כ"ל כככר ואלו הסתמכות מילוט סעככ סכור סכור, חלילו אכרס חקוקס :

כא איננו שוקע וכו'. לא כמו שהלח חושב שכר שקע אורנו וככסה כני, אבל עוד עודת מאיר לנו, ואינו שוקע רק לפי דמיון מי שאינו רואה אותנו בעין פקוחה להקיין

כא איננו שוקע אלא בעיני וכו'. הטנה כי לא יחדל עינין מקרב עמו כשביניהם הסתרה, אלס כי לא יהיה כנו עינין כשביניהם הנרליית, וכענין אמרו בחזיונת הספר סימן כ"ג השיכס הנרליית עין בעין היא אשר נעדרת, כי איננה נגלים כי חס לנביא או להמון כרזה בחקוס סיוחור וסיס אשר תמנו מלפניס לס וכו', אף השיכסס הסמרת כרומתה היא עס כל ישראל אוריה אף המעשים סכור כעס :

ומביא ראיה מדלותנו ועניינו ופזרונו, שנשקע אורנו, ומגדולת זולתנו והשגתנו לעולם ומשלו בנו, כי יש לו אור :

כב אמר הכוזרי לא הבאתי מזה ראיה, מפני שאני רואה שתי האומות החולקות זו על זו, יש לכל אחת מהם גדולה וממשלה ולא יתכן שיהיה האמת "בשתי קצוות הסותר" (כ"ל בשני קצות ההפך), אלא או באחת מהם או אינו באחת מהן. וכבר פירשת בהנה ישביל עבדי מה שהורה שהדלות והשפלות יותר ראוי בענין האלהי מהגדולה והגאוה, והוא גם כן גלוי בשתי האומות, כי הפרסיים אינם מתפארים במלכים ולא בנבורים ולא בעשירים, אבל באנשים ההם שהלכו אחרי בעל דתם כל הימים הארוכים אשר לא נקבעה בהם דתו, והיו האנשים ההם גולים ונחבאים ונהרגים בכל מקום שמצאו וסבלו על חוזה אמונתם ענינים מופלאים מן הכוז וההרג, והם אשר בהם מתברכים ומסבדים מקומותם ומקומות הרינתם וכונים כמות על שמותם. וכן עוזרי בעל דת ההגריים סבלו מן הבז הרבה עד שנעזרו, ובהם הם מתפארים ובשפלותם וכמותם על עזר דתם משתבחים, לא במלכים המתגדלים בממונם וגדולת ענינם, אך "כאשר (כ"ל באשר) היו לובשים הבלוים ואוכלים השעורים מבלי שבעם, אבל היו עושים כל זה עם תכלית הבלים

אל

קול יהודה

הלכ וכו' לפי דעתו : מדלותנו וענינו וכו'. אמר לדותנו על הסך הגדולה, וענינו על הסך השגת די מחסור בעיני העולם. וכך יסודרו ויכונו אמרותיו שלם כנגד שלם, דלות כנגד גדולה, עוני כנגד העולם, ופזור כנגד המשלה על המפורסם :

כב לא הבאתי מזה ראיה. אך ראיינו מהיה ממה שיעזרו, והוא הדלות אשר לא נסבלו נפש חספה וכניעה לאלהים: ולא יתכן וכו'. יש לנו כיוצא בו בראשון כ' ט' : בשתי קצוות הסותר (כ"ל בשני קצות ההפך) וכו'. והשניה נזכרה יותר, כי אמנם דין הסותרים הוא לנלמם היותם גם יחד אמתים לעולם, רק מתלקים ביניהם האמת והשקר, מה שאין כן בהפכים, כידוע לכל מי שיעיין מעט במלכתה ההגיון, אשר בה נקדחו סותרים כל שני מאמרים שהאחד כולל ומחייב והשני קהי וטולל, או שהאחד כולל וטולל והאחר קהי ומחייב, אמנם הפכים יקדחו שני המאמרים כוללים, שהאחד מהם מחייב והאחר טולל, ועל כן לא יאורו דברי המגיד כי אם בהפכים, רק אם לאמר שמתל סותר ככלל הואשלה לענין ההפך, וכך יעלו שתי המסכחות אל כוונה אחת: וכבר פירשתי וכו'. בשני סימון ל"ד עד סוף ס' מ"ח, כי היתה שם החימה דבריו במשך הפסוקים הכס על היות הפרזת המולדות וחרתם כסך לחקנת מורחנת ובור הכר ממנו וי'אח הכינים מחוכט, ונצורנו ומקוננו ידבק העינין האלהי בעולם וכו': והוא גם כן גלוי וכו'. הן הן הדברים שנכראו כראשון סימן ק"ג ונחלו כרביעי הזה, ובכל אחד מהם

אוצר נחמד

לסנין ענינו היען: ומביא ראיה מדלותנו וכו'. ממה שאנחנו לדים ופזורים בין העמים שעל כן שקט אורנו: ומגדולת זולתנו והשגתנו לעולם ומשלו בנו וכו'. ש"כ ח"א חתה האורן אשר להם המשלה וכמה שיש להם אור, וזה ודאי שלא יתחבז אדם משכיל: **כב לא הבאתי מזה ראיה.** גם אני לא חלתי להביא ראיה על שקיפת אורכם ונרפם מן הדלות והשפלות שאמנם בו היום, ש"כ יתייב שהאומות אשר להם ממלל כב נרס יאור, ואין הדבר כן: שאני רואה שתי האומות. עו' כראשון ס' כ': חולקות זו על זו. בדמיסה, וכל אחת מהם ממשלת שהאומה כנגדה כמותן ה'ן וככזו תחטה: ולא יתכן שיהיה האמת בשתי קצוות הסותר. כששני בני אדם סותרים זה אל זה מן הקצה אי אפשר ששניהם יאמרו באמת, ששם האמת כחמד מהם ע"כ כשני השקר: אלא או באחת מהם. אפשר שהאמת כחמה מן האומות או אינו אפילו באחת מהם. ועם כל זה שתי האומות הם זולתים ורובים כמרככות בגדולה, מהם יאור ומזלים לאחוז כנשנות האורן אלו עלולו משה, כרי כנכרת שאין ראיה על אמתת הדת מן העו והמשמל: אבל באנשים ההם. שיו רכשונים כקבלת דתם, וקבלו דתם מתוך עוני ומתוך דוחק והיו נרבים ונבחים למעט כל זמן האורך שלם נתחוקק דתם: והם אשר בהם מתברכים. ש"כ ט"ע"ס שהיה להם שלמות גדול ושני עם כ"ו מהנרבים עממם מה שקיימו דתם שהיה בעיניהם ומוכזר כל, ולולא הם לא היה נשאר זכר לדת שהיה: ומכבירים מקומותם. ש"יו מתנגלים כעזר: ורובים כמות על שמותם. קוראים אותם כמות האנשים ההם: ובמאותם על עזר דתם משתבחים. שמתו על קיום דתם כסם ונשחתיים: לא בחלבים וכו'. אינם משתבחים במלכים אשר הרחיבו דתם כחוקה סיד וכזוה עוזם, או מצד שהרחיבו אלוהת ממשלתם, שכל זה אינו תפארת לבעלי הדת: לובשים הבלוים. גדיים בלוים: האוכלים השעורים מבלי שבעם. נענינו שנרדפו מדתי אל דתי לא מאלו עורף נלשס והאורנו להסתפק בשעורים ולחס לר מבלי שבעו: אבל היו עושים כל זה עם תכלית הברלה אל האלהים. ר"ל וסדין נוקח להבהנה כלשנים כאלו משני סהים כוונתם לפקלות שיהיו נגדיים אל אלהים לפי דעתם. וח"ק חתה אילו הים גרמות והשפלות שאמנם כוונלים כעבור כבוד שמו ויתכר, כייסי

אל האלהים. ואילו הייתי רואה היהודים עושים זה לשם האלהים, הייתי אומר כי יש להם מעלה על מלכי בית דוד, מפני שאני זוכר מה "שלמתי (לא שלמדתי) במאמר את רכא ושפל רוח, כי אור האלהים איננו הל כי אם בנפשות הנכבעים: **בג** אמר החבר הדין עמך שתורפנו בזה מפני שאנחנו סובלים הנלות מבלי תולדה, אבל חשבתי כחשובים ממנו, שהם היו יכולים לדחות הבז ועבדות מעל נפשותם במלה שיאמרוה מכלי טורח, וישוכו בני חורין ותרומ ידם על מעבידיהם, ואינם עושים זה אלא בעבור שמירת תורתם, הלא די בקרובה הזאת להפגיע ולכפר עונות רבות. ואילו היה מה שאתה מבקש ממנו לא היינו מוּנְעִיכֶם בגלות הזוה, עם מה שיש לאלהים בנו סוד וחכמה. "כחכמת נטר (5) כחכמות

קול יהודה אוצר נחמד

סיימו משבח אהבם נעבור בגלות הזו, ושיעור של הייתי חושב לנס להסירן כמו שחשבתי להם: הייתי אומר כי וכו' על מלכי בית דוד, השפלות הזו היא נכבד ויזכר מן הממשלה שהם נלמדי בית דוד הגנופים כנסת של שמן המשרת ה': מה שלמדתי במאמר ואת רכא ושפל רוח (שעים 12). שכל מי שהוא עניו גורם לשמחת שמים כאלך: כי אור אלהים וכו'. וכן הוא בדין של יתכן שיש אלהים אם לא כהכנסת חומר הגוף ותאומיו, ודיינו

הכנסת הנפש: **בג** הדין עמך שתורפנו בזה. מה שמרת ואילו הייתי רואה סיחוריהם שמים וכו', נמשעות דרכי שדלות והשפלות המגיע עתה ליהודים אינו ככתיבתם נעבור כבוד שמו יתברך, אבל על כרחם של עשויים, ואין כמות הכתוב שהק"ס צוהר בנפש נכבד ונדבך רק כהוא בחכמת הנפש לעזוב הענוגי העולם: מבלי תולדה. מבלי בחינת הנפש זו להכניע חומר גופו: בחשובים ממנו. הם הנוכחים מבני עמנו אשר הבינו עושר וכבוד וכן עשיתי המלכות, והם סובלים הלעג והבז ומתחזים העמים: שהם היו יכולים לדחות וכו'. אילו היו רוצים חיו לגור מאחרי ה' אלהים היו רודים נחמדיהם: הלא די בקרובה הזאת להפגיע ולכפר עונות רבות. הוא כיום ממלך הנס ויטיל עבדי שיעשו הכתר בנחמתי מן סימן לד' של ישראל הסובלים צרות רבות בגלות, וכיום הפסוקים הם והוא חזק רבים נשאלו שיעשו: ואילו היה מה שאתה מבקש ממנו. עשיתם כולנו קטלים בגלות כשמהם ואתם נשפט על חרות אלהים: לא היינו מתעכבים בגלות הזוה. כל וכן האלוק הוא: עם מה שיש לאלהים בנו סוד וחכמה. מוזכר

מהם לפי צורך המסך ספורו: ואילו הייתי רואה וכו'. לנבול הבז והסורין לשם שמים כאלך עשו זולתנו לשם רצונם: הייתי אומר וכו'. כמו שהיו הם מחפירים סובלי העני יותר מההפסדורות גדולה מליהם. והלא כה דברו ברשעון ס' ק"ד: מה שלמדתי במאמר את רכא וכו'. אולי טון למדש הו"ל במדינה, ואל דכא ושפל רוח, מניד הכתוב שכל מי שהוא עניו סופו להסרות שכינה עם השם בלך, וכן הוא אומר רוח ה' אלהים עלי וען מהם הו"ל אולי לנפש עניים, וכן מנינו במשה רבינו ומשה נש אל הערפל, מי נרם לו, עטתונו, נחמתי והאיש משה ענו מלך, ואומר ואל כל אלה ידי עשה וכו', ואומר זכתי אלהים רוח נבדתי וכו'. ובסופו פ"ק (ה') תלכו על פסוק זה, מסתברת כמאן דאמר איני אה דכא, שהיה הק"ס היה הכים ועבדות והקס שכינה על הר סיני וירד למטה, ע"כ. ועוד חז"ל בויקרא רבה, לב עבר ונדבך אלהים לא תבזה, ח"כ אלכסנדראי הדיוס זה אם משתמש בכלי עבור גנאי הוא לו, אבל הק"ס כל כלי השמימי שצריכים הם, קרוב ה' לב עבר ונדבך, ע"כ:

בג הדין עמך שתורפנו וכו'. כדברו ברשעון סימן קס"ו: מבלי תולדה. כי יגיע לריק צדיקים, ואין ישיעיהם לו. ע"כ מאמר ישיעיהו (כ"ה) הרינו חלנו כמו ילדנו רוח ישיעיהו כל נעשה ארץ עול. וכענין השון הזה זכר בשלישי ס' י"ט, להורות על חושלת מלכים נאמן, ובמקו אל התפלה האתם תולדת סובלים הגלות מבלי תולדה, מבלי אין צנו כללנותו הדגש חזק כבוד הגלות עד נקבל ממנו החושלת המכוון ממנו, כמזכיר בקדומת, כי על כל חז"ל (מנחות פרק ד' דף 13) זה רענן יסר פרי תלך קרנה ה' שך, ר' יוחנן אמר למה תמשינו ישראל ליום, לומר כך מה זית זה אינו מוציא שמתו אלא ח' כתיבה אף ישראל אין תחזיקו למוכר אלא ע"י יסורים, ע"כ. ויומלך על זו לא בני ישראל ויקחו אליך שמן זית כך כתיב למחור להעלות נר תמיד, כי אז יהיה שמןך זך בלי שמיים נבדכו כתיבו נכהים כיום, ואז יבשרו למחור להעלות נר תמיד כבוד אלה עלי האלם, וכאמרו ועליך יורה ה' וכבודו עליך יראה. אבל חשבתי בחשובים וכו'. והם יחזיקו סגולה גמלים וכן רבים הסובלים הגלות בתולדה, כי כל פני הכר מחשבתם כמיעמת ללהים והוא חזק רבים נשאלו שיעשו. חז"ל אמר כך הלא די בקרובה הזאת להפגיע ולכפר וכו'. ונדבכים אלה קרובים הם למה שזכר ברשעון סימן קס"ו, ומעט מעט את החלוק ענין שם המקומות: כה שאתה מבקש ממנו. להיות כיעמתי בגלות כגון שלם ובכבוד לבב לשם שמים: עם מה שיש וכו'.

מוסיף

כחכמתו בנרנט) הזרע אשר יפול בארץ, והוא משתנה ומתחלף בנראה אל הארץ, ואל המים ואל הזבל, ולא יאשר לו שום רושם מוחש כפי מה שיודמה למביט אליו, והנה היא אשר תשנה הארץ והמים אל מבעה ותעתיקם מדרגה אחר מדרגה עד "שתריק" (כ"ל שתדק) היסודות ותשיבם אל דמות עצמה, ותדהה קליפותיה ועליה זוזולת זה, וכאשר יודרך הלב ויהיה ראוי לחול בו הענין ההוא וזורת הזרע הראשון, עושה העץ ההוא פרי כפרי אשר היה זרעו ממנו. וכן תורת משה כל אשר בא אחריה ישתנה אליה באמתת ענינו, ואם הוא בנראה דוחה אותה. ואלה האומות

איצר נחמד

בזרף לזה הטעם אריות הגלות והללאת האומות המושלות בקרב חכמתו בל המון חכם, לא להכיר כראי אדם ולא במקרה נכחו לעם עמוס וכו', אבל עולם עמוק וכבשהה נלללה: כהכמתו בגרור הארץ וכו'. לא ולמד ממנהו על עולם בגרר הטרע בלך: משתנה ומתחלף בנראה אל הארץ. למרות שן הוא נראה נסוד בלך. מי שלא ראה מעולם ממש סורע סורע סבור שגרגר סוד כבר טעור ואלו כן ונדק לעשר ארץ: ואל המים ואל הזבל. מתגעל בסוף המים והזבל עד שאין כרעמו יוכר עוד: כפי מה שיודמה למביט אליו. כדי אשר דמה למרות עין: הדבה היא. ר"ל הסתמה הסיא: אשר תשנה הארץ והמים וכו'. אדרבה הסתמה הסיא מושפת אליה מן העשר והמים כפי זרכס לעשות ען פרי ואח"כ ערי דמוסה, ומשנה הארץ והמים אל הען וקליפותיה והטען וזיכות, לא כלכד שלא נעשה כפי המסתמה כהחילת הכרעס למי שאינו יודע טעבע סורע, בשנס רכו דמוסה כנסו וכנסה אחר גדלס והלליה: ותעתיקם מדרגה אחר מדרגה. אין מביט אורו שחלוס רק שכן דרך הטעב לדרך אורס במוח ארזו: עד שתרק דיסודות. מפרדת היסודות ומוחנת אורס סדק סיטב, מלשון אלסס ומדקס (דעלל כ'): אל דמות עצמה. דמות סורע סוד: ותרחה קליפותיה ועליה. כשגרגר מתחיל לעשות שרס קטן אור מדרסה קליפס לחון, ר"ל סביב הפרש סודו, וכן כסעטן הלך וגדול הוא מוזלס מן השלק הגרוע שנו העליו ללך חון: וזולת זה. מן המסודות כטען הוא דוחה לחון: וכאשר יורבק הלב. ר"ל עינים ומפיעס חליון ויסיס רלוי לחול בו ספרי המנוקב, דסיטו אורס סורע הראשון: עושה הזרע ההוא פרי כפרי. ואל סוכסר הען סודו לעשות עינות רבות מן הגרגר הבלת הטעוס: וכן תורת משה. גורס הכמתו יתכנן סכנדי ססה מקובלת על כל טעמים אשר ממוחרת טעם ועד מנוחו, נכס עמש בדרך טעב סוריט, וכל סורכין סביט עינות ויכרל סיה נראה כליונו ח"י אכדה תורת משה, כמו הגרגר סכסורס שנהפך אל סלקו ובלך, ולא סיה סדכר כן אבל סיה דמוסה סורע העטמן הארץ, וכן טענסס סרס סביט ועוד לוי אחריי יסוחו אליה בלמחש עיניו, ר"ל בעיקר טעינון, טעעלי סרס סביט יאמינו בחרוב משה ונניאיו, אך לא יסמרו אל סורסה הקדומה וחו סס כוונת אחרות, יאס כנראה דוחס אורס כתיחיל, עס מונון יתקדכו אליה, כדעינון סורע המטענס בלך, ואחר זס סולך ומתקרב אל סביי עד סודו טעא עק עושס סורס רבות דמוסה ספרי הרלשון טעטנו סיה הגרגר סורע: ואלה האומות

קול יהודה

מוסיף טעם להמקנן הנשקנן וזמנו כי יש לאלהים סוד ומחמה צועינו כהכמתו בגרנט חרף וכו': בנראה. לפי מה שיראה ממנו כמתלה הדעת המטוקף, כי אמנם אינו כן לפי האמת וכמו שיתבאר, וכן אמר בסמוך כפי מה שיודמה וכו': והנה דריא אשר תשנה הארץ וכו'. כי בהם שמן חלקה ומחללה כריאה כשהשחית לחוחה ומחוחה ממש, והם הם סכס המכרס להשריש שרשיה ולשלח עקף ולעשות פרי. והלשון הזה הקבוי בלמרו סיה היא אשר השנה וכו', לא ידעתי איך יושב אל גרגר סורע אשר עליו כל הכסור הזה סוכב הלך, כי זה שמו זה אכרו בלשון זכר, וכמו שהזיזו לשמו עד סיה בלמרו אשר יפול בלך והוא משהנה וכו', אלס סככר סורסה רעועה זו כטען כל דבר שאין בו רוח חיים טעם בלשון זכר ופעם בלשון נקבה, מטענס הרלשון: עד שתריק" (כ"ל שתדק) וכו'. לפי מוכתהו יתבאר עד שתריק היסודות סיה אל עמסה כספר יורק כמלי אל כלי, ולפי סודסה ספרי יתבאר עד די סללה ומדקה היסודות סיה כפרייטס וסתיקסס סדק, כי על זיה עמיניס עד אשר דק יקנו מוג חדש וישובו אל דמוס עמסה, כסכסה המזון אל טעב העיוון: ותרדהה קליפותיה ועליה וכו'. כי מלז סהל רוח ה' וכמו ספעמה וססהחוק לדמוס כקליפות והעלסס ללך חון, וסס כסנהעסרה מעפל הלוך וגדל כנפן סוריה, כי סהלל העמלי ממנה והככור שבה סוד מוסומר ונל כדורד ספרימי. ואמר וזולת זה, כי סיה ספרחה עלסה ליה. או כוון אל שרדריס שזכר למעלה סימן כ"ו: ובאשר יודבק דולב וכו'. ר"ל כגיטע סור שסנעלס סמסר יורכמו ריה, וזה מלד סיהדוככות השלס אשר קסס לב הנפן סיהל ועלמוסה עד סיהוה רלוי לחול בו כה זורדס סורע הרלשון הגכסר בלמרות העין, או סריס סהל סיהל סיהל עושס פרי למינה. וכן לענין הנמשל, כרס ה' ככאזה בית ישראל ואיס יהודה טעע שסשוטיו וסורוה סכסוכס בלכס. והככיר יסעוהו לא זז מככס דמינין סיה בלמרו (כ"ב) כי כתיב סיהל טעמס וכו'. וסכר למינין כן ה' ללריס ימינה זרקה וסהלס וכו'. וסכר למז"ל (ספסיס ס"ו): ח"ו חלעזר לא סהלל סקכ"ס אל ישראל לבין האומות אלל כדי שיהסוכו עליהם גריס, ואלה סיהל

שנאמר וזרעתיים לי בלךך, כלום אדם סורע סיהל סיהל ורעה בנראה וכו'. רעה לומר כפי מה שיודמה למביט ואלו הדבר כן לפי האמת. והרעה מבוארה על פי השלש אשר הועט: ואלה האומות וכו'. מעיין דוגמת

האומות הם הצעה והקדמה למשיח והחוכה, אשר הוא הפרי, וישובו כלם פריז כאשר יודו לו וישוב העין אחד, ואז יפארו ויזקירו השורש אשר היו מבזים אותו, באשר אמרנו בהנה ישכיל עבדי. ואל תביש אל רוחך אלה מן העכו"ם והשתדלותם ביחוד, ותפארת ותשבה, ותביש אל ישראל בעין הפחיתות בעבור שעבדו בעליים בימים, והתבונן כמה שצופים רבים מאאפיקורסים (כ"א רובם מאאפיקורסות), ועוד כי הם מפרסמים אותה ואומרים בה השירים המפורסמים הנזכרים, שאין מושל על מעשי בני אדם, ולא גומל ולא עונש עליהם, מה שלא נזכר מעולם על ישראל, אך היו העם מבקשים תועלות הצלמים ההם ודרוונות תוספת על תורתם, יתם שומרים תורתם, בעבור שהיתה תועלת העבודות ההם גלויה בזמן ההוא.

ואם

אוצר נחמד

קול יהודה

האומות, כג'ל: הם הצעה והקדמה למשיח המבוכה. להיות שכבר ידוע מהכלי השמים חסו קודם לנס שכל בא עולם היו עובדים לאלה שמיים וסיו סוכרים קדמות פולס, וסיו לנס דמות גבורת מלך מלך ולא כלמיט כשם מורס מן כמיים ואשלו גבורת משם כלל. ואמנות כנאות חתמים קלו ליוצר תורת משם ונביאיו והאמיט נזכר השיקרים, וכאשר חקק יוס ואחמו כנאותו חלקן הסמיו לח כל הסבדות וזות הקדמות הסמנות, אך עדיין לא עלמו לזכר לדה ישראל לגמרי עד טק עה שיתגלה משיח דלקט, או יכירו ידעו הכל כי סיו הקדום אשר נחזר בו י' לעזור בשמו ולמשש אליו יעקב: וישוה בורלם כריו. או יספך שש כזרס אל השמים לקרוח כולם שם י' לעבדו שש אחד: וישוה העין אחרי. כמו שנגביר סודות כשיגדלו עתו ויתקבל אליו כל התקיים מאלו הקדמות ומאלו השלים ויבדוקם לז, וכולם עזורים זה לזה, מן כל האומות ויתקבל יהד וכל חתים: ממש חסיר מדתה, ויולם יספהו אל יוד עית שסו וסיו לאחיים: וזא יפארו ויזקירו ויחזקו ההוא אשר היו מבזים אותו. ר"ל ועקב יספך ונבי ישראל אשר סיו מביס לחסם, כי יולאו

מס סכהז כרמב"ם סוף משה תרס: ובאשר אמרנו בהנה ישכיל וכו'. שמי מטימן ל"ד עד סוף סימן מ"ד, ומנו השערומויך עליו בקדמות: בעבור שעברו וכו'. כמזכר ס' י"ג ו"ד: והרתבונן כמה שצופים רובם מאאפיקורסות. כי רבו המתקרים בזולתו, ומעט אשר סיה להם כשהתלדתו היותו האמור עס יתר השערומויך התוריים, ויפלחן לרבו אשר לבזו פונס סיוס אל דרך חתרת וכו': יקוד כי הם מפרסמים אותה וכו'. לא סוף דבר שהייתה עניי הרוז המזכר לזכות האפיקורסות בקרב נבכ, אכל נס כן יביעו ידכרו דכרי סיר עתק מורס עניו כפריסוס, כי יקסרו כדכריסם למלכה השמים ידא עתלה הקרי והסדמן הנקראת כלמון לפו פורוסו"ה, וכלאו אומר לאל מומן: אך היו העם וכו'. כמו שקדם ס' י"ג ו"ג: בעבור שהייתה תועלת וכו'

כי ממש ילך מושל עמיס: כאשר אמרנו בהנה ישכיל עבדי. כסיומן ל"ד ממחר ל"ב מן ה' חלק לו ולא הכיר וכו' ולא חתבוטו, וסריכוט שס. ולסוף יודו כולס כי זה הוה המשיח הלק, אשר כולס האומים כצטווחו קך אמרו שכבר נתגלה, וכמ' אל המסור שר עמי יתב עמיס אליו גוים ידכרו וסיהס מנחמו כבוד, ור"ל שס כמסייה סמקוה אשר מוכן לקרן כל השמים אל ויתגלה לכל השמים המחמיים בעיני מבי. וסיהס מנחמו כבוד, ר"ל שכל סיהס כח עון חרדך ולא כלאר דמו כזא סיו ככוד, לפי שהמשיח מוכן סיהסו האומות אל תוריתו כדמות סודע עד שכל האומות יודו בו, ולא כלאר דמו כנוקרים, שכל אלה האומות מושגות המפורסמות לדרכס פניהו להאמינין כי כבר נתגלה סיו תורס הדשס חתה תורס מש סוכר כסיו ס' מתחמר א': ואל תביש אל רוחך אלה מן העכו"ם, ר"ל כשהס סיהס כח עון חרדך נתת השילוטוסים שהרה לו לכזרי כוכר כסיון י"ח, וכאשר מלא החכר את יודו לידות חכן אלה השילוטוסים כסיון י"ט, חר המיוז ונע קכר עני עטנו כסיון י'י, ומשם סתגללו הדכרים עד כלא, והור לומד אל חסיו אל רוחך אלה השילוטוסים כסיון י"ב, שכל אלה האומות מושגות המפורסמות לדרכס פניהו להאמינין כזע עלות אלה שערקו אלו הסודות והסעירו ממלכת זרן מן החק. ומעשה מן החמר עד חתיה בודק כדועתה השילוטוסים אל בודוק כדועתה ידעיליס תולכיס וכסיוס סיוו בינו קודם סעזרו כסעלוס וסאיכרות ומכניסם נתנו למויך להסעיר כלס וכדומה לזח מן הסועבות, ואלוי ואשילו חס סיהס ללתיך בעדס ותחמר שעל'ס, עס רוע חמוניהס סכ ככריס מעבות דכרי עד, וכמו ססודס החכר כסיו י"ט, כבעבור סינוס סה וסריסם עלחמ מן החמון וסגדולס, סיה סה מסכסיכיס רוע דעתה וכסיהס יעירלו מריק דעתה, ומכריסו אל כקדל רכוס כי חזי ארץ ומושל על משיח בני אדם, וכבעבור חמוב סחלק וסיהס ידא חתסיס מקל מתק דעתה, ומכל בני אדם מקיס חס אל רעסו סיהס יכלסו. וחס חמרת ססילוטוסק כדל ונערת כסיו י"ח, חס וסיעונו זה, סנה קול סמון כרסס לומר סה שפריסם סללו סחירו נגשוח כל דבר עד, וסו כסיון כרסס ונכדל מעשות רע להחיותו לנורח, אשר שאין גמול וכו', וכסו סה מחטוילס כל חתפוסת סדרינה וסמלחיס חס חלקן חסם: מה שלא נזכר מעולם על ישראל. ואשילו כעודס כעלתי כריעוסם, שיחירו עלחם לכסור כגמול וטוש: אך היו מבקשים תועלת הצלמים והדרוונות. ומס סעבדו הלאמים עדיין לא כרסו כן, וכמורו, אכל כן שומרים סוכריס אל כסוים להסיו חוה תועלת כדוחותיו סירד להס על פי סעודות הלאמים: ודח שומרים תורתם. ככל כל הסודות סודת לא עטנו שפירת סהיסי: בעבור שיהיתה תועלת העבודות. ר"ל סעודות הדיח: כגלויה בזמן ההוא. לומר שהסמון סיס מפורסם אלאס ססעודות מושגות לעיני מולס סוס. וכסיון חתמו כסס' ע"ג

ואם אינו כך למה לא נשתנו אל תורות הגוים אשר הנלום ושבו אותם, עד שמשנה וצדקיהו שלא היו בישראל כמעשים כמותם, לא רצו לעזוב תורת ישראל, אבל היתה להם תאווה לתוספת תועלת פנצחון וברכת ממון בכחות ההם אשר היו אצלם מנוסים, כמה שהזוהר הבורא מהם, ואילו היה להם היום הפרסום ההוא היתה רואה

אוצר נחמד

פ"א פרק ר' ישמעאל (בי"ט), ששאל מין ארץ רבן גמליאל ואלו יום משב כבדו, אמר לו ומה רותי, א"ל פעם אחת נפלתי לדיקא בערנו ובכרסנו כל העיר והביטו סביב שם ע"א לא נראה, אמר לו אחשב לך חבל וכו'. עוד שם אמר לו וזוין נ"ו עקיבה לני ולכן יודע שאין משב בעבודת אליהם והא קא חזיון דלחלו קא מתברר ואחו כי מאמדי, אמר ליה אחשב לך חבל וכו'. עוד שם אמר ליה רבא בן יצחק לרב יוסדה איבה פ"א בלתייהו דבי מיניבוי עומא ולא אחי מערה מתחיו לכו בתלמי ואמר לכו שמעו לי בגרמא ואחיו מערה, שמעו ליה בגרמא ואחיו מערה. אמר ליה סהא חיכו סיכוא לא אחיי לטא לא מלחא, כבי אמר רב מאי דכתיב אבר חלק ה' אלהיך אורחם לכל העמים, נלמד מהליקין דברכים כדי לעררן מן העולם. ומבאר מלך המלך ארץ היו חשקין שי"ש משב כע"ו: ומה אינו בן. רק תאמר שבי כורסי כרתה מהס: אשר הגולום ושבו אותם. בשבוי, ואלו נשמו לעבוד אליהם ויו עמם לפי ארד, וכוודאי לא היו מגלים אותם: עד שמשנה וצדקיהו וכו'. שפע רעה לא נשמו לתורה הגוים אלא שב אחים, וכענין גאמרי במתה יוכא ה' עליהם את שרי הארץ אשר לתקן אבדו וכלדו לא עמב כחיותם (ד"ב ב' ל"ג). וכן לדקויה ואמר בו כסוף מליכס ארץ עשה בו מלך בכל שמיים. ועם כיות שביו רביס בגליכס שבישראל שבו עובדי ע"ו הריבא שמי אלו רלויס שמי שגלו ביד אויביכס ולא עבדו מורכס כדי למלאן מן בעיני אויביכס להחיות פגומתיס: שלא היו בישראל כמעשים כמותם וכו'. כס משב כס ורלי סביב מעשים גדול, אמנם על דקויה לא סוכר כן על ככתוב (וע"ו ק"ו). ואלו ז"ל והויכס, שהוא בערני כרס כוכב ברקת חלק, ועל ביד הכדסיס כמ"ג בגליכס (ב' ל"ד): לא רצו לעזוב תורת ישראל. ויש רלויס בדרכו לרבי הכר כוס, שהרי-לחמי כדקויה ששויכס מלך אמר בערי ישראל ששלו ה' כסס אריות וסיו הורגיס כסס, וסיו זה שמי של ידעו משפט עולמי, עד שלמדו הכורה כססוים וסיו סלס מרגוב, ונלמד שם את ה' סיו ורלויס ואלו אלכסיס סיו עובדיס (שם י"ג), ואלו סיו וישראל עובדיס סוית משב סלס ארץ נתיקומו כל סומו הארץו סוס שעיידו עליהס סוכרוב סלס סומו סס ונלכסיס עובדיס עליהס, והרי אשילו גווי ארצות סלס נלסו על סוכרוב לא יוכלו להקייס ככתב אלילי עובדיס וסן קלי שמי של ידעו משפט אלילי הארץ: אשר היו אצלם מנוסים. כלומר סס הכסוס לנתיקן גמור וכענין שזכרו: הפרסום ההוא. שביו סמון סמלכות וסגוים מסכינ

קול יודעה

ובו'. ועל כן נפתח להם אהריסם, אך ברית מורכס ינצורו כלאומר: עד דמשנה וצדקיהו וכו'. נלמדת היל בעיני למח זכר לדקויה כמדרכה משה, שהרי במשנת הלק לא הזכירו מליכס שאין להם חלק לעס"ב וזלחי אחלב ירבעס ומשה, כמו שזכרו סימן י"ג, וליך לס כן יצדק אמרו שלל היו בישראל מעשיס כמשה ולדקויה, וכל סכן עס מה שמלך ר' וסמון עס בש"ל עולו של יצדק אמרו שלל היו בישראל מעשיס כי הדיקויה כבר סוכלו עס ויחיוין), נסחבל לדקויה ומקריה דעמי. והקצו עס לדקויה עמי כחיוי ועש דרע בעיני ה', וסכילו סיהי בינדו למחוח ול סיהי. על כן לני חומר כי סיהי כענינ סיוולת מלמי השליס, וסיהי כונוה לירבעס או ללחלב סהקדיס וזכרס סימן י"ג: אשר היו אצלם מנוסים, כמה שהזוהר הבורא מהם. ו"ל כי מחמר דליו אורחת הבורא מהס בלחמו לא תהשוו ולא סונונו, אל ספט אל האובות ואל הירעוים, וכיוולת כסס, ים לנו כדמוה רלוי על סיותס דכריס מנוסים כדדוח כסס, כי סיהי ליזו סעולה נמשכה מעיניס, ועל כן רלח המקוס לזכור את ישראל בהרקהס ולימד לבס לשמיס, לפיכך הרביה להס מלוא וסזוכות סל אדודיה. אמנם הלח"ב"ע הרחיק מן הרלויס הולת, בלחמו פרשת קדושים וריקי מוח אמר לולל שהאובות למח, גם כן דרך הסיקוף, אל ספרס הכבוס, וליזו חומר ההעד כדריכס, כי הכוול לא חסר הלחמת רק הסקר, והעד הלילויס והספוליס. ולולל שאין רלויי הלח"ב"ע סייחי מכלר דבר בעלמא הוול בלחיות מנורות, ע"ב. וכן סלסלין דכדריס הללו ויולל כסן ומשפט גלגלו ספן לחה ודכרי חכמה אלל הכורה סכרסן, ליזו אלל מן סכסלוס וסחסידי דרעמא וככלל הסיס והקייס שאין דעתן פלימה. אלל בעלי החכמה וסכרסן דרעמא יעשו כדליוות כדורות שכל אלו הדכריס שסכרה חורה ליניס ודכרי חכמה אלל הכו וכלל שמשפט כן סכרי דרעמא ועשו כל דכרי לחמת גלגלן, ומפני זה אמרה חורס כשהסורה על כל אלו בעליהס, הימיס סיהי עס ה'

אלהיך, ע"ב. ומתלמדו קייס כמורה פ' ל"ו מהשליס ח"ל, והמעשים סלל אשר יעשו אותם הממשלים מ"ן הדיקס נותן חורס ולי לפיכך השכל שהס יחייבו דבר כלל וכו', ע"ב. אלל הרע"ב"א כמשבויי סיון מ"א ומלך לדעת החנב שהחורה לא ספרס אלל דבר שבו כקנה נלמדה, בלחמו סוז גרלס יתקן לפי סחמי (ה' חלק) שרי סמון וארי ביניס שלילין מהן כשכנה מפטי שמכויין, וכן כאלוב וידיעתי כשאלו וסרעומי מלריס שהעידה חורה סללימה שעשו בגליהס וכלהסיס, ע"ב. גם הרמב"ן קייס מליאוסה פ' פוספויס על אמרו לא תלמד לישועה כמעצבה הגוים ההס: גו', וכזה שם רכיס וסחמדו כתיסה לומר שאין כזה לחמה כלל, כי מי יניד לערב ולעגור מה יכיה, ולתמוג לא עובל להקפוש דכריס יספרכסו יעיני רלויס,

רואה אותנו ואתהם היום נפתים להם, כאשר אנהנו נפתים לשאריות ההבלים : מאצמנגנינות ולהשים וקמיעות ונפיונות רחוקות מהטבע, עם הרהקת התורה אותם :

אמר

אוצר נחמד

קול יהודה

מסביב מאמנים כי ים ענודש אשר מניחא לת עובדים לשאר וכבוד ונזח לאחיו ואחיה ימים, וכו' אומרים כי הדברים מנוסים, מי שהמון אשר לא יסנה אליהם לעבוד אותם על ככה ויהיה עם זה שומר תורפו: אורנו וארנו. אמרו וגם פילוסופוס שזרת נפתים אליהם. וכבר מלמא פילוסופוס רבים היו נפתים לסבלי האצמנגנינות לעשות כוונים למלכת השמים ונגטת להם עטממאות, וכו' בעלמיו'ם שהיה ראש האפוקייזים, מלא כנו בספר מחפזי סוכוכים מהגלי האצמנגנינות, ורבים מהם השנו לכויד מחחויסם אל תפתים: ולדשים וקמיעות ונפיונות רחוקות מהטבע. כנר תמנו חוס בחלקים הקודמים: עם הרהקת התורה אותם. אמר'ם שהאדם אשרה אותם, טיין תשובת הכיכ'א סימן קכ"א, ונמורס ח"ג ס' ל':

אמר

ורטוטו גם כן יודו בהם, כמו שאמרו בוללה שמוס רבה, כי עוף השמים יוליד את הקול, זה העורב ותמנה המיארין, השעופות בלשון ערב סמ"י, ותכמי העופות יקראו סיראין. ועל קיום זה בלה השונה הכיכ'א סימן ל"ב, ועוד מוזכר מזה העמין בגמרא וכו', עד אמרו כי הנחשים שרק דבר מלא הם, ולכן היה לישראל טענה בחינתו מהם, ע"כ. ובתמנה לא ידעמי טעם לדרכי הכיכ'א המכרבים בלמרו כי הכוזב לא אשר האמת רק השקר, כי האדם נקל הוא לעשות על רב לעשות מנדה משפטו, ומהרי הרב ה' הסדלי לטעות צמה שכתב על כיולה ביה בספר אור ה' (תמחר ד' לדוש ד'), כי אמרי העירו ספק אם היה לענוות ולהחוס אלוהה מה הנה יתשב שלם היה רמז שהרמיקס האור, הימה תפוצנו לזכ כי לא מלמי שקרוס הימה זמל, רק מלמי היחוס ממה שביד המון העם לטק מפתים בהמון בתי' ולכמל ההצדלות וכו': ואילו חייה לרהם היום הפרסום דהרוח וכו'. כדבר משה לרב אשר במלמו (פ' חלק) כי סוח ההם הוא נקום שיפולי גלימא בשיק ורכסם בזההי (פ') הייה מנביה ששח תלוך מכוין רגליך כדי שחשה קל לרזן ופייט רך לשם): כאשר אמרו גפרתים לשאריות ההבלים וכו'. לא קראם כן מנד החמיו שאין בעלפולחם ממה שגברי היה כומר עמנו צמה שחבר אשר היה ס' אליהם ממי' וכו'. רק הוא מהגלי עמיס מנד מימנח המורה בלגלי מלמי אליהם והנהג בדבריו למחר ונפיונות רחוקות מהטבע, כי זולת זה היו מותרים לנו, כאל' צמה ס' בהם אשם על משנו ינאלוס בניהם ההרגול וכן של שעול ומסמר הללוב משום רפואה, כל שיש בו משום רפואה אין בו משום דרכי האמרי. ופירש המורה בשלישו ס' ל"ח וכו', רוליס ביה שכל מה שיגורכו העיין העטבי הוא מורה וזולתו אשר, וכן כלשך תומר ז'ין משערי פירומוי טעמו בלגביס או סוקרו בסקר'ה, היקשה על שם המעשה בשלמא טעמו בלגביס כי הידי ללמחש חיליה, אלה סוקרו בסקר'ה אמאי וכו', היה התבאר שסקר'ה בסקר'ה וכל מה שהדמה לזה ממה שלא יגורה היקשה העטבי אשר בעלפולחם משום דרכי האמרי. וכן אמרו בשלם של מוקדשים חקבר, אמרו אין חולין אותה בל'ין ואין קוברים אותה בפרשה דרכים מפי דרכי האמרי. ואל יקשה עלךך ממה שהחיו מהם כמסמר הללוב וכן השעול, כי הדברים ההם בזמן ההוא היו מושבים בהם שהולח אותם הסיוון והיו משום רפואה, והולכים על דרך חלות העשב שקרין בעברי' פלחיו'ם ובלגלי שהולח'ם על ההכס, ונחיתה זולת הללוב למורוכה הגרון וכו', כי כל מה שנתמחה נסיונו בלגלי אש'ם עלה יגורה היקשה הוא מורה לעשיתו מפני שהוא רפואה, ונוכ' מנהג השעול האמריי המשלשים, ע"כ. וכמה הר"ן פרק צמה אשם על המלרס הנוכר כל שיש בו משום רפואה, בין להם בין כל דבר, כיון שאלו יודעים שהוא מרפא ויכי חייה כיוספס'ה וכו', ע"כ. ודין הקמיעה הוא מפורש שם בתפלה לא יאל איש כבודל ממור וכו' ולא בקמיע בולן מעשיתו, וביאר שם בגמרא אמר רב עפל' כל חימא פד דלחמיה גבר'ה ואתמחי קמיע'ה אלא כיון דלחמיה גבר'ה אש'כ' דלא לחמיה קמיע'ה וכו', ע"כ. ולפסק דיני צ'ה שנה להנחום'ם פ' י"ט, עם הייה שהרמיק עמיס במורה חלק ס' ל' ס' ס' וכו', וכמו שחזר שד בחימן ח"ס. וכבר היו חמיו רגילים להשים כהיה' דפ' ערבי פסחים וכו' דמסכת פ"ו, מי' לא יתנה דרם מים' אל מן הנהרות ולע מן הכגמים בלילה ואם שמוס דהוה מפני הכהנה, מלא פנה הכהנה שברבי, ואי נחי מיל' או איכא ח'יטש גביה ימח' ליה ללימא בר פלחיה ח'ינה מיל' והדר נחמי, פי לא לימא אורה לנפשיה פליח בר פלחיה' אמרה לך אומר' איזודיה משבריי ברירי רירי ירי רי בכפי חוירי, ס' ט"כ. והנה ראו לנו שנבאר כי על לחשים וקמיעות שלם האומה נאמרו דברי ההגב, למען לא יהיה כמתרים גנד המשנה והגמרא ובאחר עמנו צמה שיאמר סימן כ"ה שיש רועש לשמוח להודוה להם מדרך הדבור והנהג וכו'. או שיוצג הדברים כבאן בחסרון ההגלי המוזכר שם בלמרו, וקודם להם השיעור ר"ל מחשבת הפשט הסקורה וכו', כי לא כל דרם וכהו לנבולה זו להיות דברו ומתכוו עושה רועש, כי אמנם אמר כונח הלב מן הדרים ההולח להנח' והנח' לשום פעולתם בשלמות. והרשב"א גרסו בשמוי סימן קכ"א להשיב שולח' דבר על עשיית זורה אר'יה בלא למון מרחה על פס של כסף או על זהב לרפואה, כאשר מלא לרשונים בספרי הרפואות מה מושיל להניח ממיס בעשמושו בשעה ידועה, כהב וכו', ואי משום דרכי האמרי לחמה כחן שאמרת, שכל שיש בו משום רפואה וידוע לרופאים שהוא מן און בו משום דרכי האמרי, ויוגר מזה מראה

שכל שלל האשר בגמרא בלואן הממין דדרכי האמורי
 לין לט לאסרן, לפי שאין הסגולות מודעות לו, ואין
 למ דקון עליהם מדרכי הפנע המפורסם שהרי יש
 סגולות שלא מודע עיקרן לכל בעלי הסכע, כקמיש
 של עקרים וקריית האבן הידוקה הנקראת אשפוטאסי"ן,
 גם בעשבים גם בלחשים שההירוי החמים כמו שאמרו
 בכמה מקומות לימא הכי ולימא הכי, ואין לך רחוק
 מן הסכע מלחם שביריבי גירי. ואשכ"כ ההירוי
 החמים שלא בלואן בגמרא בגמרא שיש בהן משום
 דרכי האמורי. והנה לרבוותיו ז"ל ג"כ רפואה בלואן,
 כמו שאמרו במסכת שנה ובהלע שעל גבי הליינה וכו'.
 ותשמתי כי גם חולי הרמב"ן ז"ל היה עושה אותה
 אורה אריה ללואו חולי כמו שאמרה ולא השש לכלם,
 מ"ב. ובסמין מ"ג המיר פסח ידו להאריך מאד ע"ל
 הדאון והוא עורר את הניחוי על דברי המורה החכמים,
 משני דלדים. הא' מזה היוקם לפי דעמו סוהרים
 לדבריו הקודמים לו שמה, באמרו שהזכיר מכל מה
 שיאמר שהוא מושיל ממה שלא יגזור אורו העיון
 הסכעי, אבל מובא לפי דעתם, כמנהג הסגולות והכחות
 המיוחדות, והוא אמרו ובחוקיהם לא הלכו, ולא
 הלכו בחקוקת הגוים, והם אשר יקראו ז"ל דרכי
 האמורי מפני שהם סעיפי משפטי המכשפים שהם
 דברים לא יגורם היוקם פנעי וכו', ע"כ. הרי שאמר
 לו חלילי מה שיש בו מועלת מזה הסגולה כל שאינו
 נוצר אורו העיון הסכעי, זה סוחר למה שיורו דבריו
 החכמים ששם עליה להירא כל מה שנמלח בו מועלת
 מאד הסמין, ואכ"כ מותר לסמוך על הסמין הקודמים
 ואין אט אמורים צדן עד שיבאן הגמיון בהחלמה
 לפעונו, שהרי מסמר הללוט וכן של שועל אלו מותרים
 לסמוך על נסיונם של הקודמים, כמו שאנו סומכים
 על חכמי הרפואות בלואן הרפואות שאין ההיקש
 הסכעי נוצר אורה, ולא על כל האגשים שאומרים שנתנסה
 הרפואות בגד, אלא על כל האגשים שאומרים שנתנסה
 הענין ההוא ההירוי לנו לסמוך עליהם, כבעלי הקמיעין,
 שהרי ההירוי הקמיעין בין של עקרים בין של כבד
 ולא פירשו לנו החכמים חיוב קמיע של כבד ואיזה
 עיקר מן העיקרים. ואך יקיימו הדברים הללו עם
 שאנו שחזירי הכחוש מכל מה שיאמר שהוא מושיל
 ממה שלא יגזור אורו העיון הסכעי אבל מובא לפי
 דעתם כמנהג הסגולות וכו', שאם כן גם מסמר הללוט
 יאמר משום דרכי האמורי. וזה הוא לדעת הרשב"א
 הסחירה הנרנית בדברי המורה. ולא מלא לו מקום
 אשר יום שמה, כי אם על ידי חוק בלתי נכון אלנו,
 והוא אמרו ואולי יאמר הרב ז"ל שאפילו מה שהלך
 צפספיהם לסגולה לא נאמין לפי שיעקר עינים להרו
 ולהכל בעניני הכפשים, אבל מה שאמרו וכו'!
 נאמין והסמוך לעשות מעשה מאד מה שהתירו ונחלמה
 להם לטעולה, ושמות הרב ז"ל במבוכה רבה, ע"כ.
 וענין המבוכה הוא כי בלשון כולל אמרו כל שיש בו
 משום רפואה לין בו משום דרכי האמורי, ולא הכדיל
 בזה בין קדש לחלו בין חכמי ישראל לחכמי ישמעאל
 ופ"ס, הואל ונתבצר חוטליו רפואה יבא הגם מכל

מקום. הלא הני הוא בקומו לערוך חלם מזד אמרו,
 כל שיגורו לין עיון הסכעי, דמאן דכר שיהי דעיון
 סכעי והלא כל שיש בו משום רפואה אמרו, ומעשים
 רבים בגמרא ויחימו שריו מחייבים מה שהענין סכעי
 לא יגורו. ואחר חוס כל הדבר הארוך אשר המשך
 על ככה, הדריך הדבר הזה נחביב שפחו אשר הניב
 לו, ז"ל, אשכ"כ שאמרו דברים רבים מספרי דרכי
 האמורי, לין אומרים כלן תתח סוג אחד ואכ אמר
 לכן ואין להמיר אחד מהם כמו שצב בנחבין, ואין
 הסכר משהפן להיות הכל מותר או הכל אסור, שאפילו
 בספרי הקוסמים והמנהגים ובספרי דרכי האמורי יש
 דברים מותרים וכו', עד אמרו והרי הספרים כרומים
 שורקין את הקליפין ואוכלים הגרעינים היפים. אחרי
 כן גזר אומר כי ממסד עליון היה בחמלה הריאה
 להמליץ בעולמו דברים להעמיד בריאות הגבראים
 ולהחזירים לגרם בלחה החולה אל מזו די תקראנה
 קירות החליים, וישם הכחות האלה בעלם הדברים
 הנמליים טבעט עיון, וכסמים והמספדים
 הידועים לחכמי הרפואות, או בטבעט מכוונל, כמסמר
 הללוט וכו'. ואינו מן הנמטע שיהיה בזה גם בדבורים
 כענין הקמיעין והדומה לה, ועל כן אמרו אביי ורבא
 דרך כלל, כל דבר שיש בו משום רפואה לין בו משום
 דרכי האמורי. ואמנם חבז ה' בחורות המים הסייה
 עם ה' אלתיך, שפירשו כולל אזהרה והבטחה, זה
 שלא תשכחם והחול להבלי הקוסמים והמנהגים ואוכלי
 הדם כנזקם הרעם להמשך להם שדים לא אלה, רק
 היה הם עם ה', ר"ל לך עמו בחמימות וכו'. והבטיחם
 כשעשיהם מאומו וצבדורו יהיה חמים לא יגע בו רע
 וכו'. ואולם בעתוון חתקו לענינים לפי חומים ולמי
 האגשים. ודרך כלל לעולם נבטח כי נלך בכח בלכתו
 דרכי המורה השפחה, והוא החללה מן המקרים
 והסככות הנסחרות, כאמרו שכבך השמור עלך וכו'.
 ואם חל המקרה בלחיים מותר להתעסק ברפואות,
 ובלבד שיחל לנו לשמים וידע שמהתה הרפואה ממנו
 וידרשנו, ולא שיכוין שהכל חלוי בסם הסלוי וברפואת
 האים הרופא. והוא אמרו באשכ"כ גם בחלוי לא דרש
 את ה' כי ברופאים. ומי שהשיגו החולי אינו סומך
 על הגם וכו', והוא אמרו ורפא ירפא, וז"ל מכתן
 שמימה רשות לרופא לרפאות וכו'. ובגדר זה נכתבו
 כל דרכי הרפואות אפילו מה שמושיל בסגולה מן
 הסגולות בין בעלמים בין בדבורים, חה דרך הקמיעים
 בין קמיע על כבד בין קמיע עיקרין וכו', ע"כ.
 ואמנם רשיתי ונחא לא לבי את גלגול דבריו, והנס
 למרחא עיני לין בסם כדי שפיסה על הרב המורה,
 אשר בכלל דבריו דברי הרשב"א למחשכל בזה בעין
 יפה. ולא ידעתי מפני מה הוא מלקבו בשתי המלקיות
 אשר זכרו, והרי אני מנפח אותם בידי אחת ואולי
 לכו. כי הנה כונת המורה שע"כ שנים הלגוים יקום
 דבר גדר דרכי האמורי. אשכ"כ שלא יגורו העיון
 הסכעי, והשני שלא יקיימוהו הסמין קיום ניכר וידוע,
 ובהעדר החמד מחלו כבר ניולו מדרכי האמורי ארון
 גדרם ומישרי שרי. והוא מה שדקדק המורה בלשוט
 בלמרו

כד אמר הכוזרי אני רוצה עתה שתראה לי מעט משוריי החכמות הטבעיות אשר אמרת שהיו אצלכם :

כה אמר החבר מהם ספר יצירה, והוא לאברהם אבינו, והוא עמוק ופירושו ארוך, הורה

אוצר נחמד

קול יהודה

כד אשר אמרת שהיו אצלכם. הוא בסוף מאמר שפי אמר הכוזרי ואני ממלא פניו וכו' וע' ולאח"כ האשליך על מה שגשאר בידעם מן החכמות הראשונות :

כה מהם ספר יצירה. מן החכמות הקדומות, להיותו מיוחד לאברהם אבינו ע"ס, ויש שימחו אותו ל' עקיבא שנהן כן מפי הקבלה עד לאברהם אבינו ע"ס : והוא עמוק ופירושו ארוך. הטעם ההכרחי לא כלל אותו לפרט כל דברי ספר יצירה, כי יסוד לרוב החכמות, אבל לא כל רוב להזכיר עיקרי הדברים ויודעם ועל מה איתנו הטעם, להרחיק העינים יקר העלמים חכמת הספר הזה, ולקח בידעם אמת

באמר שם ב' ל"ז והמעשים האלה אשר יעשו המכשפים אין הדיקק נותן אותם ולא יאמין השכל שהם יחייבו על דבר כלל, ע"כ. אמר אין הדיקק וכו' על ההנאה הראשון, ולא יאמין השכל וכו' על ההנאה השני. ומה שאמר שם שמדרכי האמוני הוא כל מה שיאמר שהוא מועיל ממה שלא יגזור אותו העיון הטבעי אבל עובד לפי דעהם כחכמי הסגולות וכו', לא כוון בו מה שהלה עליו הרשב"א לאסור מעשמו אפילו מה שיש בו חושש מד הסגולה כמו משמר הלבוש וכיוצא, שאלו היה בלי ספק סוחר עמום כאמור, אבל דעמו על מה שהוא עובד כחכמי הסגולות וכו' לפי דעת הסכלים

ההם בלבד, אך לא קיים ענין סגולתם בניסיון שלם אלא זולתם, כי בלי ספק היה כמו לאו ככחו בפיון טבעי, ליתום העיון הטבעי מספיק בלתי ניסיון והנסיון הנבדק בלתי עיון טבעי. וז"ל אמר כך ואל יקשה עליך מה שהמירו מהם כחכמי הלבוש וכן השועל, כי הדברים ההם בזמן ההוא היו חוששים שהוליו אותם הנסיון והיו משום שרצה וכו', מה שלא היה כן בטבעי הכפשים הזכורים, שלא היה ענינם עובד חכמי הסגולות כי אם על דעת הסכלים השקועים בחכמים ההם כאמור. ובכן סרו מהר פקדוקי הרשב"א מן הדרך הזה, והעמיד המורה להכיר עוז בעמיתו על גדר דרכי האמוני קו זהו ולבני זהו ליתום דמוקים מדרכי הטבע המושג והמסוגל והכל מה מעשי חמושים. והנה מכה גלגול של דברים עדים חדשות בלא לכלל הסביר פני ביאור למה שאמר החבר ולתפס וקביעות וכוונות רחוקות מהטבע, כי לאמת כוון לרובי החכמי שאלו ענין עמוק הטבע בשום אופן, לא עם הטבע המושג ולא עם הטבע המסוגל, כי לא הוליו הנסיון הנבדק, רק הם מוכנים ממה שהיה הסגולה אלא הסכלים ההם החולשים אחרי ההכל והכלו :

כד אני רוצה עתה וכו'. כבר קדם לנו סוף מאמר שפי שטעם היות המורה האוצר לו שם לבקש החלה על השפיעו בדעות ובחכמות ואח"כ על המשאר בידעו מן החכמות הראשונות, מ"מ הדיבנות הכסופו דרך גלגולו שנה חס טעמו להקדים המאמר. וזה כי מאשר הטלה החבר על שפתיו ובדון חכמת החכמים הראשונים והפליג מאד בטעניו, עד שהמך במשבו הסב פניו לחכמות מכוונות הראשונות כמזכיר שמה :

כה מהם ספר יצירה והוא לאברהם אבינו וכו'. כהנ"ל ע"ס עטרייל בראשית ביאורו לספר יצירה. לאברהם אבינו ע"ה כתב הספר הזה, והוא מורה האמת הטבעיים בהשקפת העיון האמיתי בענין האמונה הנבדקת. וזהו לאברהם אבינו ע"ה עשה זה כנגד חכמי דורו שהיו מונקים על ענין האדוקות, כאשר כתב רבינו סעדיה ז"ל בספר הנקרא אבן הפילוסופים ז"ל בשער הראשון וכו'. ע"כ. והכיר ו' הסדלי בספר אור ה' (מאמר ד' דרוש י') כתב ז"ל, המכוון ז"ל מעשה האוצר הראשון שהוא המלך מעשה היצירה, והוא ההשגלות הנמלכות וקשר העליונים עם החמומים, אשר לא נודע סודו מדרך התקורה, והוא עיקר מה שצא בספר יצירה הידוע לאברהם אבינו, והוא הרחוק גדודם לר"ל ביה"כ נכבד השולם, שנאמר בהנב"ש, בלברסם, בה' בראש וכו'. ולפי שהקשר וההשגלות הזה כפי מה שעברו רז"ל נתלה בשם המפורסד ויחייב הענין הזה סוד מסוים ונפתח להגדלת השם ויראתו, ע"כ. ויש מהמים ספר זה ל' עקיבא שנהן כן מפי הקבלה עד לאברהם אבינו ע"ה : והוא עמוק ופירושו ארוך. הן ההכרח לא שם לבו לברר מעיני ספר יצירה כי אם מעט מוצר ונדבולו זעיר שם זעיר שם, שיש פקדים בראשית בראשית אמיתי אמיתי, וכמעט שהחלק התחבאר ממנו בעל במישעו באלו. ובכן לא הועיל מאד ענין ביאורו רק בזמננו ממנו דברים הכבד, ועל פי דרכו וטעמו לבד, ולאחרי גרסו מהמחלפות במקומות לגרסותו נמשך ונדוה. ולאח"כ לך כי המעט ממנו המתבאר על ידו היה אופן ביאורו דרך כלל כנוגע ואינו נוגע, ולא קשח את הכפס ליישב בראשית, וכמו שזכר דבריו באמר שפי ויעינים ופני עלינים וכו' והרמז מוכן, ואם יקשה לברר אלוהי וכו'. ובפרט יתפשט הביאור על דברי ספר יצירה המובאים הנה, את אמרתי אשאל לפיך וגרשה את רעיון מלהכיר שיתבאר אלא ההכרח על דרך הקבלה, כי אצל"ש שוקף עשר אצבעותיו חסור עשר ספירות בלי מה וכו' כמו שיצא, לא נהיה על ביאורם טבעי החכמה הדיא הגלגלת אפילו בראשית בקנה, וזה האות והמופת ממה שכבר היתה בקנה הכוזרי בקדמתו, לפי רוחה עשה שהראה לי מעט משוריי החכמות הטבעיות אשר אמרת שהיו אצלכם, ועל פי הדברים האלה השוה החבר, מהם ספר יצירה וכו'. יאה"ל כי יראה רעיון חכמת הרמים הדברים שזכרם אצלכם על עניני החכמות החכמה הראשונה הנה

תורה על אלהותו ואחדותו בדברים מתחלפים, מתרבים מצד, אבל הם מתאחדים נסבמים מצד אחרת, והסכמתם מצד האחד אשר יסדרם מהם ספר וספור וספר.

רצונו

קול יהודה

אוצר נחמד

למעלה למעלה מדברי הכתוב. ועתה גם אני חיות אהיה כמותו, כי אין לבוא אל שער ביחוד דבריו ולחלוק על טומו לבאר הענינים על דרך מתחלף לדרכו. על כן נחמו עטבור התולים בדיבורים ומתהללים לאטעו לרגל המלאכה אשר לפינוי, ומקבלה וחי'ק מצות כהונה, כי הכהנים הנגשים אל ה' יחקשו עניני סודותיה, ובלבד שיעשו עביל לעמ'ן ולא יחכונו לעשות חריץ בדברי החכר הנלתי מכנים עמ'נו לפי הכרחה כבודות הלה, כמו שימכר מן דבריו, שאם יכרה לה עושים לו, עם היות מלאכתם מלאכת הקדש יקראו לה מ"מ כפי ערכה אלל ביחוד דבריו החכר בכחן היות מלאכה שאינה לריבה לגופה שחייבין עליה משום גניבת דעת הנריות, והיא ליה מין בשא"ס מיט שרואין את שאינו מינו כחילוי אינו לפי הכונה.

אדם ענינים מהם שמבאר מהם יסוד כוונת הספר: בדברים מתחלפים. שא"מם שהדברים מתחלפים, כולם סולקים למקום אחד, ויבוא אל אחד הממציא כולם: מתרבים מצד. כלומר שא"מם שמד' אחד נראים מהרבים, ר"ל מתחלפים: בסבמים מצד אחר. מלך אחד הם עולים בקנה אחד ורזח לא יבא דיניהם: והסכמתם מצד האחד. הם עולים לענין אחד, כלומר האחד הוא יסוד כל מנין ועדה ומצרים ומשקל: אשר יסדרם. ר"ל אשר כולל הכל: מהם. ר"ל מן הענינים הכלולים: ספר וספור וספר. הוא הנוכר כפוף משנה א' מספר יצירה שאמר בשא"ס ושמים ומינות וכו' עד בשא"ס ספרים וספר וספר וספר. ואולם גרסת החכר הוה קפ"ר וקפ"ר וספר. וכבר עמד על זה הכר' ר' יום טוב המקובל בגדול הכיבוד מהי"מ נועריליט שפירש כפי יצירה, והכר' ג"ל כפי עליו ר"ל, ואני אומר אלו ואלו דברי אלהים חיים, ע"ש: רצונו

ועוד חשיב לך אין, כי מה שיציר מספר היצירה לא בא על כלו מופת שחטמו עליו נפשך, כי רובם דברים נוחים כבנרל גידול ויקשה ביצורם עד אחד, וכמו שיעורו דבריו בחמרו זה מהדברים שאינם מספיקים סכל, אם מפני שהמנוקש עמוק מהשיב, או מפני שהנוחיותו מקולרות, או לפני הדברים יחד, ע"כ: אלהותו. שמלכותו יח' בכל משלה להכניס הכל על סדר נכון: מתרבים מצד וכו'. ועם היות שבבחינה זו אין לנו ראייה על אחדותו רק הוה ראייה לסתור פנת האחדות ח"ו, מ"מ בהיותם מהאחדים נסבמים מצד אחד הוא ואל הקשרם והפעולות אל מדרגת אחדות, (פי זה הנמלא בכללו הוא איש אחד, כמו שהפליא על אחדותיה סדר המורה שיעקב המיוחד לזה הוא ע"כ מהכרחו), כי הן עדי הוה האחד אשר יורו בלי ספק על אחדות הממציא המסדר אותם, שהכל אלל יצירו שהכל על אחדותם, כי אמנם הסדור צמאל אחד מורה על מסדר אחד ומן הפעולה יודע העויל, כדבר הרלב"ג בחימיו מספר מלהמויו (חלק ג' ס' ה'), בחמרו כי הסדור המתאחד יתייבץ פיהם עול מסדור מושכל הוא אחד מתספר, ע"כ. ובפנים יותר שלמים נהבאר זה עם ס' ה' וי"ב. הוא הדבר שגור הכנס ספורי פנחס ומהתקן ח"ל, ה' הוא האלהים, המסדר הנלתי המפורסם. בשמים ממעל ועל הארץ מהתה, כי אמנם על זה יורה סדרם וקשרם והכלליה המושב מהם אשר לא יושב זולתו, וכנס נודע שיש נמאל מכיון שהמציא כל זה לתכלית מכון מאלו. אין עוד, ומזה יודע שאין עוד, כי הוא מן היכרה שלל יסרה כל זה זולתי ככה אינה נמאל נבדל מחומר אחד נעלה בכלליה האפשר, והוא נמנע פיהם יותר מאלה צוזת המדרגה מעליו אשר אין כמות, כי נבדליה לא יפול מספר זולתי בהיותם בלתי שווים במדרגה, ע"כ. גם המורה סוף ה' ח' מהשני כדבר אחד יבא חליתי להורוה על אחדותו יח' מצד אשר המציאות קצמו בקצמו, כי כדור המור היה לו זה למופת על ככה, ומדברי אריסטו לוקחה זחה. או יראה פהרס על אחדותו גם מצד הדברים המתחלפים המתרבים, כי מציאות כל דבר אינו זולת התייחוד בעצם ומיהות מנין שאר הדברים בקבל כל אחד מהם חלקו בזהות ענין דומות של מעלה, כי מן האחד האלהי השפוט האחד הוא לגור בכל עולם עם עולם מה הנבראים, וכל ברואי מעלה ומתה מצד האחדות אשר חלק ה' לכל אחד מהם שיעדן יגידון כלם כאחד ה' אחד ושמו אחד. וממאל צוזת שהרבו נהגשש לקיימורו על אמונת האחדות מעשה לה סיניור להודות עליה, כי לא יזייר הרצוי זולתי בבדל הדברים זה מזה כדעת הפילוסוף, ואין זה כי אם בבחינת המיוחד כל אחד מהם בדבר לא יסותף זו זולתו עמו. והוא עמ'נו ענין האחדות הפנימי לדבר דבר מן האחד החמתי הראשון אשר הוא סבה לאחדותם כל אחד מהמה. אולם מה שיספוד עלי הביחור הזה הוא אמרו אלל הם המתאחדים וכו', כי להורוה נתן שאין אלו שמי ראייה על האחדות, מזה מלך הטובלה את הראשונים, והים רחוי הראשונים מצד ומתאחדים נסבמים מצד. על כן ספירות הראשון ל' עיקר. והנה דבריו עולים לקראת דברי הראב"ע בחמרו פ' בראשית על נעשה אדם צלמנו כדמותו. וגוף האדם כעולם קטן, יהי ה' מבורך אשר בגדול החל ובקבו ללה. וגם אמר הציב קרחה כבוד אלהים כמחלה אדם, וגם הוא האחד והוא יוצר הכל והוא הכל, ולא חולק לפשר, ע"כ. ונשנה דברו בפ' הרומה על ועשים קרבי וכו' וחבר, והנה עשר ישימות הוא המשכן, והמשכן קראו אחד כולל הכל, כי כל גוף אינו דבר אחד רק הוא מוצר מאחדים, וככה ישם הנכבד שראו אחד כולל הכל וקראו אחד, וכן העולם קטן וגדול, ע"כ. ומחר שהסמחם היו מצד האחד אשר מדרס, כי ליהוה על הדברים מהאחדים

רצונו בספר, השיעור והפילוס בנפונים הנבראים, כי השיעור עד שיהיה הנפק
בסודר וערוך ראוי למה שנברא לו, לא יהיה כי אם במנין והמדה והמשורה
המשקל, וערך התנועות וסדר המוסיק"א הכל במנין, רוצה לומר ספר כאשר אתם

רואה

אוצר נחמד

קול יזודה

מחללים אלהם נמורה ופשוטה בלחד האמתי יח' נמשך בדברים ההתחלות והסכמתם המעידה על אהדותו יח' והוא עצמו הדור כבוד מלכותו ולאחריו, כמו שקדמה סמיכותם בלחמו אלוהו ואלהו. והן הן דברי בעל העקידה שער פ"ז, בלחמו כי פעם קריאתו יח' מלך מהשלים בלו, הוא מלך היותו משפיע על בראויו ההיתדות והסכמתה אשר הם חיים עליה, פשוטה רק חזרה הרעיו אשר בהם אל דוגמת סיחוד אשר לו יח' כי הוא ממש ענין כבוד מלכותו שהוא חזרה כל הדברים אל אהדות פשוטה, ובלחמו והיה ח' למלך על כל הארץ ביום ההוא ויהי ח' אחד, כי המלכות אהדות ענין אחד להם, וזה עולה קבלת סיחוד שבחמה ישראל למנין המלכות, והוא מבורך והוא פעם מלך שהשלים שלו כמו שאמרנו, ע"כ. ומהנה דברו (שער ז') אלל בילארו לפרשה שמע, ויסי כמשיך ידו על ז' פ' שפסיים שער ז' י"ז: מהם ספר וספור וספר. שלשה ספרים וספרים וספרים למינו בראש דברו, לבלל מה שבחבו בראשית ספר יזירה ברא עולמו בשלשה ספרים בספר בספור ובספר. והסונה אלל כי נמשל המלך שזכרנו היותם מהם ומחללים מלך לו, הם אלל כ' ספרים ששם חתק הכל דבר אחד ונתק האדם שלשה, וגם בחקנו ימלא להם ההלכות מה כמו שמבאר והלך. ויפ"ר ר"ל מספר, למען אמרו (ה"כ"ב ז') אחרי הכפר אשר ספרים דויד, וענינו מה שיהפך בדעתנו לעשות בשיעור וסודר וערך כמו שיבאר. ויפ"ר הוא הדבר מה שהפך. ויפ"ר הוא הולאת מה שהפך דבר אל נבול הפועל המכונה בכחיה על ספר. וימלאו לפי כן ספר וספור, מכויים כנגד מהפכה דבור המפכה ברהשפאים כנגד פיהך ובלבך לעשותו. ועל כל אלה יעלה הביאור מדברי ההגב עצמו הממשמים ונאים בזה חקר זה: והירלוס. למען פלם ומאזוי משפט ביד ה': ראווי למה שנברא לו. כי עוד כל ימי צור והוא ויהוה והוא ויוב, ארבעת האריות הראשיות, במחזורים לעלות כפי טבע כל מורכב צעק סודר ראוי אל פעולה, אשר בלאתם מן השווי הואו הנהפך במורכב הואו למצו נלוף, המה מהכל יחד כי לא יועילו ולא יעלוהו בשעלה הואו הנריות ממנו. ומשל משלו בלחיה, כי לא בכה יבצר ואלוהו בכויות על מצו המה אשר הוא בערכו מונח ועומד על טכונה החום וכיוצא במעלה השמים, ובלעזוי לא ירים אה ידו ולא נגלו במעשה הקפוא ונבורו כפי חקי החוטבניו, כן לימר התקונים הנריות למחכות בנינו כמו שיבאר. והקף על זה ביהר המינים: כי אם במנין. הוא שם טולל למדה ומשורה והבריות המוחזרים בסמוך, כי בחניה כלם טולל להכב אל בחונה המנין, בלחמה על מדה הנבד שיהיה על המסך כי וכן לחמו, וכן אלל במתקלים וחולתם. והוא מה שישאר אהריתם בלחמה במנין: והבררה. מדה הליברים: והמשורה. שיעור הארבע ליתוח. כי המעורה היא מדה הלח והיבש: והמשקל. משקל היסודות, כי שקול ישקל כל אחד מהם כפי אורך המורכב: וערך התנועות. כפי אורך התנועה בכל אחד מהמכונאים

מחללים אלהם נמורה ופשוטה בלחד האמתי יח' נמשך בדברים ההתחלות והסכמתם המעידה על אהדותו יח' והוא עצמו הדור כבוד מלכותו ולאחריו, כמו שקדמה סמיכותם בלחמו אלוהו ואלהו. והן הן דברי בעל העקידה שער פ"ז, בלחמו כי פעם קריאתו יח' מלך מהשלים בלו, הוא מלך היותו משפיע על בראויו ההיתדות והסכמתה אשר הם חיים עליה, פשוטה רק חזרה הרעיו אשר בהם אל דוגמת סיחוד אשר לו יח' כי הוא ממש ענין כבוד מלכותו שהוא חזרה כל הדברים אל אהדות פשוטה, ובלחמו והיה ח' למלך על כל הארץ ביום ההוא ויהי ח' אחד, כי המלכות אהדות ענין אחד להם, וזה עולה קבלת סיחוד שבחמה ישראל למנין המלכות, והוא מבורך והוא פעם מלך שהשלים שלו כמו שאמרנו, ע"כ. ומהנה דברו (שער ז') אלל בילארו לפרשה שמע, ויסי כמשיך ידו על ז' פ' שפסיים שער ז' י"ז: מהם ספר וספור וספר. שלשה ספרים וספרים וספרים למינו בראש דברו, לבלל מה שבחבו בראשית ספר יזירה ברא עולמו בשלשה ספרים בספר בספור ובספר. והסונה אלל כי נמשל המלך שזכרנו היותם מהם ומחללים מלך לו, הם אלל כ' ספרים ששם חתק הכל דבר אחד ונתק האדם שלשה, וגם בחקנו ימלא להם ההלכות מה כמו שמבאר והלך. ויפ"ר ר"ל מספר, למען אמרו (ה"כ"ב ז') אחרי הכפר אשר ספרים דויד, וענינו מה שיהפך בדעתנו לעשות בשיעור וסודר וערך כמו שיבאר. ויפ"ר הוא הדבר מה שהפך. ויפ"ר הוא הולאת מה שהפך דבר אל נבול הפועל המכונה בכחיה על ספר. וימלאו לפי כן ספר וספור, מכויים כנגד מהפכה דבור המפכה ברהשפאים כנגד פיהך ובלבך לעשותו. ועל כל אלה יעלה הביאור מדברי ההגב עצמו הממשמים ונאים בזה חקר זה: והירלוס. למען פלם ומאזוי משפט ביד ה': ראווי למה שנברא לו. כי עוד כל ימי צור והוא ויהוה והוא ויוב, ארבעת האריות הראשיות, במחזורים לעלות כפי טבע כל מורכב צעק סודר ראוי אל פעולה, אשר בלאתם מן השווי הואו הנהפך במורכב הואו למצו נלוף, המה מהכל יחד כי לא יועילו ולא יעלוהו בשעלה הואו הנריות ממנו. ומשל משלו בלחיה, כי לא בכה יבצר ואלוהו בכויות על מצו המה אשר הוא בערכו מונח ועומד על טכונה החום וכיוצא במעלה השמים, ובלעזוי לא ירים אה ידו ולא נגלו במעשה הקפוא ונבורו כפי חקי החוטבניו, כן לימר התקונים הנריות למחכות בנינו כמו שיבאר. והקף על זה ביהר המינים: כי אם במנין. הוא שם טולל למדה ומשורה והבריות המוחזרים בסמוך, כי בחניה כלם טולל להכב אל בחונה המנין, בלחמה על מדה הנבד שיהיה על המסך כי וכן לחמו, וכן אלל במתקלים וחולתם. והוא מה שישאר אהריתם בלחמה במנין: והבררה. מדה הליברים: והמשורה. שיעור הארבע ליתוח. כי המעורה היא מדה הלח והיבש: והמשקל. משקל היסודות, כי שקול ישקל כל אחד מהם כפי אורך המורכב: וערך התנועות. כפי אורך התנועה בכל אחד מהמכונאים

ומהנה דברו (שער ז') אלל בילארו לפרשה שמע, ויסי כמשיך ידו על ז' פ' שפסיים שער ז' י"ז: מהם ספר וספור וספר. שלשה ספרים וספרים וספרים למינו בראש דברו, לבלל מה שבחבו בראשית ספר יזירה ברא עולמו בשלשה ספרים בספר בספור ובספר. והסונה אלל כי נמשל המלך שזכרנו היותם מהם ומחללים מלך לו, הם אלל כ' ספרים ששם חתק הכל דבר אחד ונתק האדם שלשה, וגם בחקנו ימלא להם ההלכות מה כמו שמבאר והלך. ויפ"ר ר"ל מספר, למען אמרו (ה"כ"ב ז') אחרי הכפר אשר ספרים דויד, וענינו מה שיהפך בדעתנו לעשות בשיעור וסודר וערך כמו שיבאר. ויפ"ר הוא הדבר מה שהפך. ויפ"ר הוא הולאת מה שהפך דבר אל נבול הפועל המכונה בכחיה על ספר. וימלאו לפי כן ספר וספור, מכויים כנגד מהפכה דבור המפכה ברהשפאים כנגד פיהך ובלבך לעשותו. ועל כל אלה יעלה הביאור מדברי ההגב עצמו הממשמים ונאים בזה חקר זה: והירלוס. למען פלם ומאזוי משפט ביד ה': ראווי למה שנברא לו. כי עוד כל ימי צור והוא ויהוה והוא ויוב, ארבעת האריות הראשיות, במחזורים לעלות כפי טבע כל מורכב צעק סודר ראוי אל פעולה, אשר בלאתם מן השווי הואו הנהפך במורכב הואו למצו נלוף, המה מהכל יחד כי לא יועילו ולא יעלוהו בשעלה הואו הנריות ממנו. ומשל משלו בלחיה, כי לא בכה יבצר ואלוהו בכויות על מצו המה אשר הוא בערכו מונח ועומד על טכונה החום וכיוצא במעלה השמים, ובלעזוי לא ירים אה ידו ולא נגלו במעשה הקפוא ונבורו כפי חקי החוטבניו, כן לימר התקונים הנריות למחכות בנינו כמו שיבאר. והקף על זה ביהר המינים: כי אם במנין. הוא שם טולל למדה ומשורה והבריות המוחזרים בסמוך, כי בחניה כלם טולל להכב אל בחונה המנין, בלחמה על מדה הנבד שיהיה על המסך כי וכן לחמו, וכן אלל במתקלים וחולתם. והוא מה שישאר אהריתם בלחמה במנין: והבררה. מדה הליברים: והמשורה. שיעור הארבע ליתוח. כי המעורה היא מדה הלח והיבש: והמשקל. משקל היסודות, כי שקול ישקל כל אחד מהם כפי אורך המורכב: וערך התנועות. כפי אורך התנועה בכל אחד מהמכונאים

ומהנה דברו (שער ז') אלל בילארו לפרשה שמע, ויסי כמשיך ידו על ז' פ' שפסיים שער ז' י"ז: מהם ספר וספור וספר. שלשה ספרים וספרים וספרים למינו בראש דברו, לבלל מה שבחבו בראשית ספר יזירה ברא עולמו בשלשה ספרים בספר בספור ובספר. והסונה אלל כי נמשל המלך שזכרנו היותם מהם ומחללים מלך לו, הם אלל כ' ספרים ששם חתק הכל דבר אחד ונתק האדם שלשה, וגם בחקנו ימלא להם ההלכות מה כמו שמבאר והלך. ויפ"ר ר"ל מספר, למען אמרו (ה"כ"ב ז') אחרי הכפר אשר ספרים דויד, וענינו מה שיהפך בדעתנו לעשות בשיעור וסודר וערך כמו שיבאר. ויפ"ר הוא הדבר מה שהפך. ויפ"ר הוא הולאת מה שהפך דבר אל נבול הפועל המכונה בכחיה על ספר. וימלאו לפי כן ספר וספור, מכויים כנגד מהפכה דבור המפכה ברהשפאים כנגד פיהך ובלבך לעשותו. ועל כל אלה יעלה הביאור מדברי ההגב עצמו הממשמים ונאים בזה חקר זה: והירלוס. למען פלם ומאזוי משפט ביד ה': ראווי למה שנברא לו. כי עוד כל ימי צור והוא ויהוה והוא ויוב, ארבעת האריות הראשיות, במחזורים לעלות כפי טבע כל מורכב צעק סודר ראוי אל פעולה, אשר בלאתם מן השווי הואו הנהפך במורכב הואו למצו נלוף, המה מהכל יחד כי לא יועילו ולא יעלוהו בשעלה הואו הנריות ממנו. ומשל משלו בלחיה, כי לא בכה יבצר ואלוהו בכויות על מצו המה אשר הוא בערכו מונח ועומד על טכונה החום וכיוצא במעלה השמים, ובלעזוי לא ירים אה ידו ולא נגלו במעשה הקפוא ונבורו כפי חקי החוטבניו, כן לימר התקונים הנריות למחכות בנינו כמו שיבאר. והקף על זה ביהר המינים: כי אם במנין. הוא שם טולל למדה ומשורה והבריות המוחזרים בסמוך, כי בחניה כלם טולל להכב אל בחונה המנין, בלחמה על מדה הנבד שיהיה על המסך כי וכן לחמו, וכן אלל במתקלים וחולתם. והוא מה שישאר אהריתם בלחמה במנין: והבררה. מדה הליברים: והמשורה. שיעור הארבע ליתוח. כי המעורה היא מדה הלח והיבש: והמשקל. משקל היסודות, כי שקול ישקל כל אחד מהם כפי אורך המורכב: וערך התנועות. כפי אורך התנועה בכל אחד מהמכונאים

הוא הנונה לא יצא מתחת ידו בית עד שקדם ציורו בנפשו. ורצה בספור, הדבור והקול, אבל הוא דבור אלהי קול דברי אלהים חיים, תהיה בו מציאות התכונה והצלם

אשר

אוצר נחמד

קול יהודה

כא ללמד בכל ענינים טעניים מורגשים ע"י המנין והערכים בדקדוק גדול, ומנין אכ לכולם היא חכמה המוזיקאל, ר"ל המוזיקאל, הגדול ללם והכל יודעים סידורים וכמה מתקרב לסמכות קול נעים, ומם היא ספיכה שלשמים הקול השמעת משמח הנישג בנשימות, וקול אחר מרשיד הלכנות והמחשם כנשג. ואז אפשר לי מכלתי שאכאר ענין השמעת ומם היא סיכה הקול. דע ענין הקול הוא השמיעה לחקי האויר לללול ורעדט בתלקיו הקעטים, וזאת הרעדט משמעת קול בלחן. ואחנם הרעדט הואל המעט על ידי הרעדט המעט (לארס גוף קטן (הלאוקי מים זמן) שחלקיו הקעטים ועמו כל הגוף כועד, כמו שאהט רואה במחיה הפנמה שמשמיע רעדט בהיותו כועד בשמיעו בו, וכן כל גוף רועד כשדופקין בו ככה משמיע קול, וכן זה הכרעה אויר מוכרע לללול דרך נקב קטן מכוונתו וזאת לפי זו ממחר כמנועתו, אף הוא מוליד קול, וזאת ענין ההלל הכנוב בעתל בו אויר הכרע והוא דרפק דרך דלת הקבים. ואחנם מדרגות הקול שעליהם נבנית חכמה המוזיקאל, הנה מתקן ארסם לבעט מדרגות הקרעל שאנשן בל"א. והכרעל שטאנשן הוא שכל גוף שמועט חלקיו יותר מסיכות הוא שטאן סיחת גנוס בעדך ארסם שאין מועט חלקיו מסיכות כל כך. והמשל בזה, אם מוחר אחד ארס ח' אנשנעט והשני ד' אנשנעט ושימם מתוחים על כלי גיטונן ככה אחד וגם לשימם מוני שים, כנה בצמקך כסם, כנה הקרעל מרשיד ביותר מסיכות מן הארצן לפי ערך קיטורו, כמו שחאמר בעל ארבע אנשנעט מרשיד במרסם יותר שתי עשמים מן בעל המרסם, ובשמע קולו בעליו יותר גנוס, וקראוהו בעלי המוזיקאל בעדך שטאן בעלל השמעה, אקאפווי. וכן כשהשני בעיניו הוי הראשון, דיוו כך. וכשהוא בעדך שים אל שלש משמיע קול הקרעל קוינטסעט, ואם הוא בעדך ארבעס אל שלש, קווארטו. ואולם כשהשימם כנוב בעל עיניימם, נקרא אוניטאנשן. ואזו ארבעט הסדרגות הם המתקבלים לאחן ביותר ושמשע כשהמכרס ועטם הקול, ונקראים קאונטאניטינן, ואם הם על שאר ערכים הם גלתי מתקבלים, והסבב בזה בעבור שם יניולם שיטיו נערכים כמסארים ביותר קעטים שאכאר, כמו 1 אל 1, 2 אל 2, 1 אל 2, 2 אל 3, 3 אל 3, 4 אל 3, 4 אל 15 ושטיקאל כמסער יותר גדול מזה, אין כשהמכרס עיימות לשמע. כרי שטיכע שומר הערכים ומחם הראשון למוחט. אמור מעט ענין השמועות וסיזר המוזיקאל סכל במנין וכמדה וכמשקל. ועטם ענין מסר הכוונ שיהא סכח לכל באשמיים במחוסם ושימם: באשאר אחרת רואה הבוזה וכו'. ושמה חאמר כרי ענין המסער והמדה וכו' מקדי הגשמיים הם, ואדך יאמר בלשמיים שמיים יחיותם מלאות החכמה תקן הי גללות וכו' בלשמיים ספרים וכו', מה ענין מליחות סכר שהוא המנין והשיטור, לקודם מנכרל עיטולם. לזה אמר לא סחיה מליחות

לי כשועל, רק הוא בעדך משל לעבר את האוחן, ולמחר שחיה הענין שהוא הקוק גליות יבדך, כמו שערט כחית ומכוונתיו משייירים כנשג סכנאלי כערס שיתחיל לבטותו, שאל"כ לא יאח מתחת ידו בנינו, כך עלו אל גליותיו יח' כערס שיתחוסם סמוכלי סוס, והיו גליותו ושעורו ומכרי חלקיו מקודרים לפינו: ורצה בספור: ללומר שירוש מלח ספור: הדבור והקול. רוצה לומר כי כמו שאנו אם רואים היכל נללל בניו לתלפיות נאמר שמלך פלוגי כנה אותו, והכוונה שהמלך ספק משרתיו על גניו והיה דבר המלך סכח לבניו: אבל הוא דבור אלהי קול דברי אלהים חיים. ללומר ואחנם הדבור הוא אינע כדמות השלש מתך בעד דם שאין קעטום גנוס ויכולת כלל על הכנין שהוא דק במל, כמו שעבדיו שומעין לו מלך הכמטת המלכות, אבל אינו כן מוח קעטום ברוך הוא, כשיכולה לו לבדו ועמו מקד מים הוא לבדו מוחס אלו כולם, וסרלען עמנו הוא הממליח כל: מציאות התכונה. השיכור והמדה: והצלם. הלורה טעניית הראויים לכל אחד מהם:

הטענותיהם קולות ערבים (כמוכר אללי ביערת הדבש בדרות המכונה גיטון כנעור), ומשך סדר המליחות בללו המתחמים, ומכחם יהיהו המהמייים ויהחדשו פלטים מחלטי שזוים, עד יעלה מהם סכח רבא הדברים המיוסר בתלופי חלופיהם אק המליחות כזה כבוד והדור ישו עליו. וגם כזה לא היתה ידו ממה שכתוב שם (ישעיה מ') שזו מרוס עייכס ורלו מי ברח אלה המוניח ומסכר צלחם לכלם בשם יקרא וגו': הבל בטנןן וכו'. כבר זכרנו כי כל אלה ייוחס שם מנין בחזון מה: אבל הוא דבור אלהי וכו'. אין לו שיתוף ענין עם דבורנו האולל, מן החסרון מה שלא יעלם. וכבר כהב המורה ס' מ"ו מהחלק הראשון שהושאלו לו ית' הפעולה והדבור הלוות על שפט שופט מחו, ושפטיו ברור מלל ס' ס"ה כי הדבור והאמירה שוליים ג"כ על הענין המלזייר בשכל מכלתי שידוכר בו, כמו ולאמריי אפי בלבי וכו', ויפול על הרצון כמו ויאמר להיטח את ידו וכו', ושכל אמירה ודבור שבאו מיוחסים ללם, הם משני העמיים האלה, ר"ל שיהא אס כעוי על הרצון והחפץ, או כעוי על הענין המובן מאח השם וכו'. והסוף לומר כי עוד יהיה זה נאמר ענין ית' על לד הדמיון כפעולותיהו וכו'. ופארם דבריו בלמרו שלל מה שבא כמשמעה בראשית ויאמר ויאמר, בעיניו שלל או הפך וכו', ע"כ מהמליח דכריו. וכבד הראב"ע (פ' בראשית) על מלח ויאמר. אמר הבאון כי ויאמר ויראה, וזלעו היה כן היה ראוה להיח אויר. רק הוא כמשמעו, וכן בדבר ה' שמים נעשו, כי הוא לוח ונבראו, והעטם כעוי על המעטש שלא היה ביניעה, ועל דרך משל מלך ומשרתיו, ע"כ. וכבר זכר ההבדל בראשון סימן פ"ט כי ענין הדבור והמכנה כהיחס מורים על גשמות ראוה שירוחקו מחו ית', ע"כ. ובענין הדבור האלהי נזכיר עוד דברים מושליים שמשעם מוהר"ד בריבליל בצרכיו האלהיים, כאשר גיע אל ביאור אמרו והינה בדבור השכלי שמוח הבורא: הרבובנה והצלם. אמר הכוונה על בניו הדכר וחארו בצורתו ההיונית המושגת בחושים, וללם על הארסם העכבעת המינית הבלמיות אשר כה נחשעלם הדכר והיה מה שהוא, והוא אחד משחופי שם ללם, כמו שביאר המורה

אשר דובר בה, כמו "שאמר" (כ"ל שנאמר) יהי אור ויהי אור, יהי רקיע, ולא יצא הדבור עד שנמצא המעשה. וספר, רוצה לומר המכתב, ומכתב אלהים הוא יצירותיו, ודבר האלהים הוא מכתבו, ושיעור האלהים הוא דברו, "הנה שב" (כ"ל) הנהשב והיה) הספר והספור והספר בחק האל דבר אחר, ובחק האדם שלשה, מפני שהוא משער נשכלו, ומדבר בפיו, וכותב בידו הדבור ההוא, בעבור שיוורה אותך באלה השלשה על דבר אחד מבריאות הכורא יתברך, ויהיה שיעור האדם "דברו ובמכתבו" (כ"ל ודברו ומכתבו), אותות מורים על עצם הדבר, לא גוף הדבר, אבל שיעור

אוצר נחמד

אשר דובר בה. כלומר אשר הפך כס, כלומר דברי אלוים חיים כוללים מציאות הדברים כהיותם וזמנם, שדברו מציאות הדברים ומוליד להיותם: כמו שנאמר יהי אור ויהי אור. ר"ל זה שחולל הכבוד כולו כשגון דבור הולכות על קוים הפעולה, שיקח נחשו כלונו דברו. ואולם מס ששים הכבוד לתוך הדבור ולא אמר ויהיה אלוים, נראה לו שהוא מני שיהיה נראה שנתגלה בו הרגון כבוד, וכאמרו שאין מיוחד רגון לפינוי יפסק אך כיום הרגון קודם גזירו שיהיה בנת האור ונזאת רקיע וכן כולם, וכן גם כשגון שיהיה כל המציאות לנשע כל אחד לשעור, כהם גם כשגון אמירו, כמל שמך הסוק לעדיו עושי רעו, ומגדב עו יצויר אליו ית' דבור שקלי דבריו אל מלאכיו עושי רעו וכמ"ס הסנה ס"ס ז: ולא יצא הדבור עד שנמצא וכתב. כלומר שאין זאת אמירה כענין לזו שמך לעבדיו וסע עושים וזו, אבל אף ית' אמר ועשו וסע רעו נכח כלל כל אחד לשעור ורגונו אשר הפך בו ית': וספר רוצה לומר המכתב. וספר נחשו זה המכתב: ומכתב אלוים הוא יצירותיו. כלומר מוכ' שאלהם כשמוציא מתקבות לזון אינו רק כשאר מדבר או כותב מתקבות לבו והתלו, הם יצירותיו על סדור העמידות על רעונו כמו שמתקבות מורה על הפך הכובד: ודבר אלוים הוא מכתבו. ר"ל אלו השלש נעושים אלו כללו, כי דבר אלוים הוא המכתב, נמצא ספור וספר אחד הוא. ומלמד ששיעורו הוא הדבור והדבור הוא "המכתב, א"כ סכל אחד, כלומר כי כמו שנאמר שמתקב אלוים הוא יצירותיו ושלא נמצא מלך בשר ודם שאם כותב קודמו לעדיו הם רעו לא נגמר עד שיעשו עבדיו, ומל"ס הכורא ית' עם המכתב הפעולה נגמרה, ולא סוף דבר הכתיבה אלא אפילו הדבור אינו קודם הכתיבה ולא ענין אחר, ולא סוף דבר הדבור אלא שאליו הרגון הוא הוא הדבור והוא הוא המכתב והוא הוא היצירה. וזה שחבר וישעור אלוים הוא דברו: והנה שב הספר והספור והספר בחק האל דבר אחר. ולא כל בשלש רק לשני און הולד כס מהם שהוא יכולת כנות האדם שהוא משער משכל, כפי הנבואי ד"מ משער כיצד יתכן שיזכר סכית לפי לוקר תשישו, וזמ"ס מדבר בפיו וזמנו זאת תורת סכית, ואחר זה כותב הדבור שהוא: בעבור שיוורה אותך. בספר יצירה: ע"ד דבר אחד מבריאות הכורא יתברך. כלומר מאחר שכל המעשים הם נעשים בחק האדם החת שלם אלה הסנה, הם בחק האל כמו נבחר כמו שמבאר ויזון: ויהיה שיעור האדם והדבור. ר"ל זה מפני שאלהם השיעור שהוא משער הוא חוץ מעולם הדבר, כי הנבואי הוא משער אך יניח סכית השיעור הוא אינו בונה כלום, וכן כבודי ממנו או ימנעו על ספר אין כל המורה מן סכית כעולם, עד שיניחו מעל כפיו

קול יהודה

המורה פ' ח': ולא יצא הדבר וכו'. ר"ל שלא קדם הדבור למעשה רק הכל בנת אחת: וספר ר"ל המכתב ומכתב אלוים הוא יצירותיו וכו'. הן דברי המורה ברש"ט פ' ס' ב' בלמרו, וזמנם אמרו בלצנע אלוים הוא כמו שאמר על השמים מעשה אלגנטיך, אשר הכתוב שהם נעשו בלמירה, בדבר המציאות הדבר לשון אמירה ודבור, ושהדבר הוא צמחו אשר נאמר עליו שנעשה דבור נאמר עליו מעשה אלבע, כן אמרו כותבים בלצנע אלוים, דומה ללמרו כותבים בדבר אלוים, וזלעו אמר בדבר אלוים היה דומה ללמרו בחפן אלוים, כלומר ברעונו והפלו, ע"כ. וזה שכבר יצירותיו בשם ספר נכח, הוא מסיים עם מה שיפורש הכתוב מחיי נא מספקך אשר כהנה, על המציאות בדבר אלוים. וכמו שכתב הרלב"ג פ' תשא ח"ו, והמציאות המציאות לספר, כי כמו שהספר יורה על היצור אשר ממנו היה המציאות, כן המציאות המורה על יצומו העולם המושכל אשר הוא אלו השלש שמתנה היה המציאות המורה, ע"כ. אמנם הרלב"ג ביראו עם דינא יתיב וספרין פתוהו על מערכות השמים שצורות השפלים תלוים בהם. והד' השנה שבהם שימעה עם ספר חפל על יצירותיו ית' דבר החבר מימנם ספר יצירה. ואין להעלים עין שהקמתו מאשר הוסמנו שלשה בלשון אחד, ע"ד יצירותיו ספר בשלשון, עם סכית בנייהם החלוק בקריאה. וטעם זה על יחס קרבתה ודמיונם, כי הדבור מורה על מה שבשכל, והמכתב הוא במקום הדבור, אף זה על לשונות זה עשה האלוים, וכל שכן במקום ית' ששם עליו כלם לדבר אחד פשוט פשוטה גמורה כלמור: וברוך האדם וכו'. כתיבו חמש מדבר וכוכב: שיוורה אותך באלה השלשה על דבר אחד וכו'. כי כל אשר אלה רואה לו ית' מכלל כתיבותיו, וכל מהשגותיו ודברו וכתיבתו של אדם לא יחו רק להיות על ענין אחד מהענינים הנצרכים מאתו ית' לא זולת זה. והורה בדבריו אלה מפני מה היה שלשון בחק האדם חלוקים זה מה, כי אמנם סכית כמני חין לו וילת המציאות הדבר בנת השגו ודברו על אלויותיו, כמו שזכר על זה הכורא ית'. וזה ענין משלו שימשיל בסמוך בלמרו כלארם היתה מעלה על דעתך אורג וכו'. וזה רעו הם בלמרו שיוורה אותך באלה השלשה על דבר

שעור האלהים ודברו הוא הדבר בעצמו והוא מכתבו, כאשר אם היית מעלה על דעתך אורג בנדי פסים מחשב במלאכתו והמשי געשה לרצונו, "ומגוון (כ"ל ומתגוון) בנוונים העולים על לבו, "ומרכיב הרכבות (כ"ל ומתרכב ההרכבות) אשר הוא הפיץ, יהיה הבגד (כ"ל ההוא) בשעורו ומכתבו. ואילו היינו יכולים כשנדבר במלת אדם או כשנחקק נוף האדם, להמציא צורתו, היינו יכולים על הדבור האלהי והכתב האלהי, והיינו כוראים, כאשר אנהנו יכולים קצת היכולת על הציור השכלי. אך הלשונות

אוצר נחמד

קול יהודה

פשו ונפש אלו: אבל שעור האלהים. שהיא הפעל, והוא הדבור והמכתב, והוא גוף הדבר בעלמו. וכמ"ל כדבר זה לא תתן ס' עשה בשמים ונצרך, שהפעל היה העשים: והוא מכתבו. מה שנתקן האדם גמר המעשה נקרא בערכו יפתקד מכתב, כי כמו שהמכתב שאלדס, וכותב היה מודעת לכל האלק וצויר מביא לפרסום לכל המון בני אדם, כך גלוו הסיפורים ויתחלה לנעול לנו ארוכה בערך האל בשם מכתב: כאשר אם היית מעלה על דעתך וכו'. הסיפיק לקח לבאר ענין אלו היה שאלדס אחד בערכו יפתקד. וזה שאלו נמשך שהאומן האורג בנדי פסים מהמכתב במלאכתו קיפק כשהוא חושב במלאכת הבגד ונפש החומר שהוא המשי מעלמו באופן שאלדס בגדד הסוף: ומתגוון בגווים. וכמו כן הליכות שהוא מתן במראה הבגד מההוא במשי מעלמו: ומתרכב הרכבות אשר הוא הפיץ. וכמו כן הבגד בארץ מעלמו במעשה אורג בכרוכים ופרטים כהפשו: יהיה הבגד בשיעורו והמכתבו. נאמר שהבגד כשהוא נעשה ככה שיעור על האורג כמנוח ארכו והתכו, וכמכתבו, היינו בגוויו ונלוותו ארוכות עליו כפי המלו, וסימניו כמכתבו. והו"פ"ר. שהוא כשיעור, ויפ"ר. שהוא המכתב: ואילו היינו יכולים כשנדבר במלת וכו'. עוד הסיפיק אשח משלו ואמר, אילו היה בידיו יבונה כשהוא מלאכה יהיה חיקף נמלא ונכרח הדבר שהוא, ואם נאמר אדם, יהיה הדבור שהוא בורה אדם כללמו: או כשנחקק גוף האדם. כאלו חוקקין צויר גוף האדם כען ונאמן: להמציא צורתו. לפיכך גם כשהם: היינו יכולים על הדבור האלהי. גם זכר שני משלים. כאלה מן האורג, והסיפיק דבורו וכחקיקת גוף האדם: וזה כי במלא האורג מבורא ששיעורו והמכתב יכול להיות אחד, וכמלא עשה שדבורו והמכתב יכול להיות אחד. לא ולמד מעשה, מאחר ששיעורו והמכתב אחד גם הדבור והמכתב אחד, אחר מעשה שכתב אלהי לשפת אחד, כי שיעורו הוא המכתב, ודבורו הוא המכתב, וכמלא ג"כ המכתב הוא הדבור, וכי שיעורו הוא המכתב, וכמלא אש כן המכתב הוא הדבור והוא שיעורו והכל אחד: היינו כוראים כאשר אנהנו יכולים וכו'. כמו שא"ל יבאר מאהנו לזכר כשבלנו, כשהיינו יכולים עם האורג לה בלורא הענין המלווי: אך הליכותו והמכתבים וכו'. לפי שאמר אילו היינו יכולים כשנדבר במלת אדם וכו' להמציא צורתו, פן יאמנו על הפתח סוס ויחמיר מה ענין שמשפט מלת אדם למציאת צורתו, ומה שממנו י"ט או צוה, הלא המלה אינה רק קימן ומנין סכמיי, כשיבטא כך בין חבירו שאלה כיוון, ומש זאת מאמר כי המנוח י"ט לא דר דמיון ושימיות אל גוף הדבר, ומש לי כשיבטא מלת אדם או מלת חומר, שהאמר אילו היה בידיו הדבור האלהי היינו כוראים כדבור צורת אדם, ונמשך לא צורה סוס או פרה, או כשיאמר מלת אדם יבדל בו חומר. ולכן התחכם הסבר ואמר כי ודאי לנאמן קיפוק י"ט יתרון סוס, כמלאכה המנוח דמיון הענין שהוא מורה עליה, ולא בלשון לבד אלא אילו נצטרם האופיות חרומה הענין שהאדם

שליים עלם הדבר ממש כמו שחס כבורא ית', כפי מה שימנאר: אבל שיעור האלהים וכו'. ומלא ספסר ספור וספר, שהם מהשפה דבור וכתיבה, הם כחקו ית' דבר אחד בעלמו, ולא יהיו דבר אחד זולת עלם הדבר הנכרח, כי הוא הוא המכתב המיוחס אליו. אמנם כל אלה הענינים ארבעתם יתחלפו בתק האדם, כי הספר והספור והספד הנזכרים, הם ע"כ נפרדים זה מזה, ורחוקים הם מעלם הנכרח אשר יחשוב בו וידבר ויכתוב על הורחם ענינו. ועל פלא חיוב פעולותיו ית' מרלמו, ההפלה המורה באחר סוף ע"ל מה מהרלשון, ישמחה מי אשר בשקוף הדפעה עלמו חסול הנגחם קולר השגה וידיעה, וכשישקפו חיוב פעולותיו מרלמו חסוב ידיעהם כללות, וכשיחמלו השפונות להגדילו בחלחים ישוב כל השלמה דברים אלוהו וקאור ע"כ: כאשר אם היית מעלה וכו'. נאמר משלו לבדד וללמן את אשר קיומו חקק החל מהיות כל הענינים המכתבים לחלחים בידו, והורה זה באדם אילו ידומה כחקו דומה למה שהמנאר כחק הבורא ית'. ובמלה המשיל בו ענין השיעור והמכתב, וחל"כ באמרנו אילו היינו יכולים כשנדבר וכו', המשיל ענין הדבור והמכתב שמים גם יחד. והנה הורה חמלה שאם היה מהפפש יכלמו של אדם אורג בנדי פסים אל שיהחייב מרלמו חמר המשי עם ליכות הגווים הנזכרים לפעולתו והכרכה החוקים במלאכה המחשבה, כהיותו חושב המחשבה לבד מלי שיערף מהשפה כמלה למעשה ע"י מלאכה כבועל כפיו, רק שהיה מלאכה נעשית מלחיה לא תפע צה יד, אז היה כשיעורו והמכתבו מעין דוגמה של מעלה. וז"ל הדיח הבגד בשעורו ומכתבו, המחמהו לפי הדמיון המונה כשיעורו, וצוירו היה מכתבו, על הדק שאמר במכתב אלהים כהוא יצוריו: ואילו היינו יכולים כשנדבר וכו'. הורה זה עלמו, כ"ל שהבגד הוא עלמו דבורו ומכתבו של אדם, כי באמרנו כשנדבר במלת אדם, הרי הדבור חומר, ובאמרנו או כשנחקק גוף האדם, נכלל ענין הכתיבה, כי חקיקת גוף האדם הוא הקרח חביתו, כי שם חלקת מחוקק סוף: היינו יכולים על הדבור וכו'. הכונה שהיה דברנו ומכתבו מעין דוגמה של מעלה, וכמו שזכר אל השיעור במחשבה: כאשר אנהנו יכולים קצת היכולת על הציור השכלי. כי כריאה יבאר האדם כצוירו השכלי כי התחלף יקום לו למקרה ובק ידמה לבורא העליון. ועל זה אמרנו כללמו כדמוחט:

אלשונוות והמכתבים, יש לקצתם יתרון על קצתם, מהם מה ששמותם נאותים הרבה בקראים (כ"ל בהם), ומהם רחוקים "מהנאות" (כ"ל מהאות) להם. והלשון האלהית-הכרואה אשר למדה האלהים לאדם ושמה על לשונו ובלבבו, היא מבלי ספק השלימה מכל הלשונות והנאותה לקראיה יותר מכולם, כמו שאמר וכל אשר יקרא לו

אוצר נחמד

מורס עליו: יש לקצתם. לקחט לשונות והמכתבים: מהם מה ששמותם נאותים הרבה בקראים. כלומר ספסס מורס על ענין אשר כעכע הקראת הווא, וכמו שכתב הראש"ש (עיין ק"י). והנה אמר שכל כלשונות יש עניין כוס יתרון וקחטם על קחטם, ולשון קודש מוכרס מכולם: ועמה רחוקים מהנאות להם. יש לשונות שבהם רחוק מציורו על דבר הקראת זו: והלשון האלהית הברואה. ל"ל לשון קודש היא מיוס כרוא ה' חס הווא, תש"ל שר כלשונות עממה כולם מדור הסגלס וליקר, כוכר כחורס: אשר למדה האלהים וכו'. כלומר ששם ספי' לשון הווא שני, וזכור ככרוא יודע לרבר כס מצי' למדור מולומו ומעלי כרול כמעט החון כלויומו והסנוטוס, אך הווס מייקר יודע מעט כל לשון כריק מל: השלימה מכל הלשונות. כלונות מל לשון עבר דבר כשמות והכשונות והנאות, ומקבלת כלונות סריכוס והמלינות יוסר מכל לשונות כקורר נמך. והאמת כעומוניו אכדונו כלוקי, הויונו, ולא ככר חסני כי חס השמות והפעלים והמלות ששם הכריכוס שחני' וזולתו, וזולתו איך חסנו יודע מאומה, והאמת מתשטיס כוור כללס כשנלעך אל דכריס חסל לו סכור כחני' וזכורס גורווס מועט, ומולין עמנו מלנוס הכשוניס הכריכוס השלוניס כשערס: והנאותה לקראיה. כלומר לשון מכון עס דכרס הקראת, וזה עניין נכרר ופיניו שכל איך חסנו מציניס אוונו כחני' ס' לגדו יודע איך מנעל לו דכר הקראת עניס לעכע הקראת, כמו שאלו רואיס כי החון מנוטוס דכורר משקנות ככל מחו ומחו, ויש מדינס שכוכוס מוסי לחון עונונו לשון כוס, והאמת לא חסנו לפי עכעס כענין זה רק כחנוטס חרס. והאמת מה שהשיא כעל קול יודוס כוונת הככר אל הכוכר מדכרו כסי' ס'ח מתחלר אני על ענין סגור חס מלחוס ואשח מליס, ומחעור מדכר כרוא' ככיוור שמוס השווס שוכרני לעמלס, ואין דכרס כון, שכרי כמשעונוט לשון קודש נאותה לקראיס, ודיינו לכל השמות הקראיס, כעור כשמות הכני' לגבר, ואשח חס חמכר שאלס קראת נכרר כרואה, ושכל הכולל ושס חרונע על שוס חס, ואש חמכר עקר וקראת כלי שוס כורא, מס עלו לכסויה עמנו ככר שמוס נחסי קראת עך וקר, ומחלר שחנכ דרונכ איך כסס ששם לו

קול יהודה

אך הלשונות והמכתבים וכו'. יתן הויונו על פני החדס מומו דכורר וכמככר, אשר ופילחס גדולה מחד משלומו הדכור והמכתב הלהי' כלחמור, כשח חס פניו אלינו למד דעת כי לא כל כלשונות שווח ולא כל סמכניס שוויס כהחרקס מן השלמוח הלהי' שזכרו, כי חמס יס לקחטס וכו' וכו'. מהם מה ששמותם נאותים וכו'. כחוכר ככני סימן ס'ח על הנור כלשונו חרס מלחמה, ואשח חמסי, וחוס מתי וזולתס. וכמו השקדל הרש"ש פ' שמיני לגבר שמוח העופות כשון מסימס עס כשניסס, כמו נכר מן אשורנו, וסרס מן הלו סרורס (ישעיס ל"ח), וישוק עוף יעופק כעוף, כי לא ידכר כיווס מפני להס אור השמש, ומחמס מן חמס, וזולתס שביאר עיניס שמה: והלשון האלהית הברואה וכו'. קרלס כרואה, כי אינוה מוכמח מככר ודס כיוסר השלונות, רק מה' מעניס לשון קודש, והואו המלמד לחרס כרואנו דעת דכריס כמו שכתב לו וכו'. וזה שמה אשר קרלס דעת סו' ע"ב כלחורו ופכריוס חרס אשר מלחורו מלשונו הווארה הכרואה עיניס דקיס ועמוקיס ועכעס כס וכו'. ומלל ליה כוון הרש"ש כחמרו כחידומו המיוסדס על לחונות למיוון חרס, הו' הכדכסס כרלשית כיוור הוורס, יוס כרוא חרס אלה ארבעס ככרוא, ע"ב: ושמה על לשונו ובלבבו. כי לא לחרס מערבי וכל כלהכח כגולוה לשון הקודש, כס לא לשון דכרו לשלח חס שמוח על השפיו, כי לה' מעניס כלחמור לכל האלויוח והקודווס והכעמיס לכל דכריס וכל כשפטיס. וכל עס לא כענין העופות החלפטיס והמכיווס למיוון חרס, אך לא ככל ידכרו. ומלחתי לכל העקידה ס' מלרע שער ס"ב שביאר הכוכר לחרס מערבי כס וכו' מעניס לשון, כככר הווס חרס כעכוס משקלי מענין לענין מערבי מעניס המתכניס שער ככל, חמס חו' הו' על למדור השון לשלמוט פני, כו יכיס שולו ומכיו כחולס שישלס כו מיליוט.

וכן אמר הכניס ה' אלוהיס כחן לי לשון למודיס לדעח לעווח דכר. והכל חמרו כשמוס העולס לשון קודש, כי הווס לשון הככרס כחמרו יו', ואשר כו השגיל לחרס וכווח לשמוט מפיו דכר, ונכרס זו ידכרו איס חס ידעו, כמו שכתבאר כמחמר לחרס יקראת חס כי מליס וגו' (שער ח'). וממנו למדו הדורווס הנמשכיס חרני כן למחלו השומוח כמספכרס, וככר מחכר על זה הויו' כחמרו מי שס פני לחרס או מי יכוס חלס או חרס וגו', ע"ב: הווס מבלי ספק וכו' ככו שאמר וכל אשר יקרא לו החרס וכו'. ככר וככר כרלשון סימן ע"ב שפככו הווס המעיד על קריוח חרס שמוח אל מיוח השדס ולא עוף השמיס, איס כוור למס שכוונת מכויות השון כרואה מלחמה אשר רחסי הלוהיס ויספכרס הכיוה וכס חקריה ויחמר לחרס, כי חמס עיניו לסכס הווס חרובס ורמפל, כחמרו כי אשר שס שמוח כרלח אל הכיוה והכשונוט, ספיר כוריס מיוחוסו הכרואה חמומח על לשונו וכלככו אשר מפי עליו מלל כמכורכ. לחני כן מלחמי און לי ממה שככר החפודי ס' ג' וכו', וישעור כחכויס לפי זח חסנהה הווס כן, ויכר ה' אלוהיס וגו', כסס חלחמה ככון הווס שס כולל לחרעס היסודו, כמו חרלח ככסוקו חרלשון אלל כחממריס, וחמכר שכלכר חר ה' וכו' ל"ל שמוח אורה לככחה וחמרו יו' רחריכר אשר הווס חמרו. כסס כיוולס כל חרס כרלח

לו האדם נפש חיה הוא שמו, רצה לומר שהוא ראוי לשם ההוא ונאות לו ומלמד על טבעו. והתחייב מזה לשום מעלה ויתרון ללשון הקודש, ושהמלאכים יותר תושבים לה ומרגישים מזולתה מהלשונות, ועל זה נאמר במכתב כי צורות אותיותיו

אינם

אוצר נחמד

קול יהודה

מה יקרא לו, לא אחר שהביאם אליו לקרוא שמו, שכבר היו להם שמו אלל השי"ה, אבל לראות מה יקרא, ויזה למען יוכחו אם ישמחו בזה אלהי השכלי אשר נתן לו בשיעור עבדי הבע"ה והבדיליהם עד שיקראם בשם נאות ומכרים לפענע כפי ההנחות הלוטיות הקודמות להנחת אלה השמות אשר מן הנצרו השמות, והנכות לו עבדי הנקראים בזה כפי מונח הגזירה היחיד הקודמת, והוא השם אשר להם אלל השי"ה. ואמר שכבר הגיע משלמות חכמת האדם שכל נפש חיה שיהיה קורא לו האדם שם כפי מהותו וטבעו הוא שמו שהיה אלל השי"ה בהנחתו והסכתו על השון היחיד הנרוזה. ואמר אחר כן כי כאשר קרא האדם שמום לטוב הני בשיעור עבדס ומחות והסכים השם אל זה, הנה לא מלא בטבע אחד מהם אחד מהיותו ונאותו לטבעו עבדן ומחיותם אליו עד שישלם לו העני ממנו שיהיה שיעורן להשלמת מילותיו והקמת מילותיו מיו וכו', ע"כ: **שהוא ראוי לשם ההוא.** און מלין חבדן כי אין שחר לאמרט שהשם הוא ראוי לשם, על כן אמרתי שענינו בכלן עממות ומחות, וכדרך שביאר ה' תסדלי בספר אור ה' (מאמר ח' כלל ג' פ"ה) מה שאמר הכתוב ואמרו לי מה שמו, שר"ל הורלח עממותו, וכן כהן בעל שער ה' החדש כי פירוט מה שמו מה מחותו, כי השם מורה על המחית, וכן ובחשך שמו יבוסה, ר"ל עממותו יבוסה וכו', ע"כ. וכלל כוננו שכל יקרא לו האדם וגו' הוא ראוי למילות הדבר אשר קורא עליו השם המונח על אורחותיו, והוא נאות לו ומלמד על טבעו, כי היה שם נגזר מן הטעולות הנמשכות מן הדבר ההוא, והן המורות על טבעו וזורתו כמו שזכרנו. או נפרש שהדבר הנקרא הוא ראוי לשם ההוא, והשם ההוא נאות לזוהו דבר ומלמד על טבעו: ושהמלאכים יותר מרגישים לה ושיעור מילותיהם וכו'. כבר ידענו אמרת קדושי אל ש"ק דלשון (דף י"ב) ח"ר יוחן כי הוא אזילנא בהריה דר' אטיעזר ליעולי בפתחיה זמני אמר המקוץ יפקדן שבתו וחמתן אמר רחמנא ידיכיק לשלם. והיכי עבד הכי וישאמר רב יבודה אמר רב אל יאלל אדם זרכיו בלשון ארמי שאין מלאכי השרת חקקין לו לפי שאין מכירין בלשון ארמית. שאני חולה ששכינה עמו, דאמר רב יבודה אמר רב מנין שהקב"ה זן את המולה וכו'. ובסופה פ' ללו לאמרין (ל"ג) אמרו והפלה בכל לשון והאמר רב יבודה אמר רב אל ישאל אדם זרכיו וכו' לא קשיא הא ביחיד הא בצבור. ע"כ. והנה שנה ההפך את לשונו בלדיה אמרו שאין המלאכים מכירים ביחיד הלשונות, אבל אמר ששם יות. מושפין לה ומרגישים וכו'. ועל דעתנו ביאורו על דברי חז"ל דאמרם. ובמקו יאל ל לבעל העקידה מה שיסד על ביאורם פ' זו שער ר"ח, כי אחרי העירו ספקותיו לאמר כי רחוק הוא מאד שהיה כוננם לשלם הכנה לשון ארמית או זולתה ממלאכי השרת הראשונים לכל דבר שבמדע, והלשון אינו רק הודעת המדבר הלטימי השוה לכל, ועוד שכבר התבאר בסנהדרין פ' כהן גדול שבלשון ארמי היה הכנה הגרסה לבלשון שאלו נאמר (דניאל ה') בלדן מן קדמותי עליהם פסא ד' ידא וכדבא דנה רשום ודנה הכנה ד' רשום מנה מנה הקל ופרסין, והטובח מאלך ה' אצותס הוא. העלה שד' ידא להקו רב חז"ל בלשונות שטות לזר האששים שישתדלו לדעה ולהשכיל בצורה ובחכמה עד שיוכר שלימותו בסודו לשונו בבואו להפלה לפני אלהיו בלשון המורה הקדושה והקדוה מכל סוג, כדי שימלאו לו האמעיים האזותיים להשלים רצונו, ותלה ימים אדם עמו חללים שאינם יודעים לבקש זרכיהם רק בלשון הדיוט, והוא הלשון המשותף לנשים ולגברים, כי אששים אשר כאלה כאשר ימרו לבקש זרכיהם מצורלם לא ימצאו להם מילונים האמעיים משני הסדונם, והוא מה שאמרו ממלאכי השרת אין חקקים להם לפי שאינם מכירים בלשונם, לומר שאינם מפליים אל לשון הדיוט ולא למתפלל בו, כמו שאמר יהי מכירך ברין, מלאהי מן בעיניך להביירי. אמנם במקום חולה שהשכינה למשל ומתפשטת לזון אורו ולפסדו, המקום בצורה הסד ירהם עליו ולא יקפיד על הסדונו, וממ"ש שומר פחאים ה', וכן בצבור, כמו שפירש רש"י ז"ל יחיד זריך שיעויהו ממלאכי השרת, רבים לא זרכיי לה', שנאלח הן אל כביר ולא ימחו וגו'. כל אלו מדברי בעל העקידה. וקיים עוד דעתו ממקומו החבאר מהם כי המלאכים יודעים מה הלשונות כלל, וכבר השמינו בחזן קולם אל בני אדם ללשונותם, אלא ששומעין אלנו, כי כשהדבר בא ע"י בה קול או מאלך או איזה שליח מן השמים ודאי ישמחו בכל הלשונות, כי אין דבר נעלם מהלשנה. וזה דומה למה שאמרו חז"ל משה הקדיש בשון ארמי, לפי שהוא הלשנה שלהם, כדי ללמד רבים בהנחתו ולשחק עמי האבדו למיין עשרה. אמנם בחזרת זאת וסויע אין חקקין ואין קרובים ומכירים

אינם בלא כונה ובמקרה, אבל לענין נאות עם המכוון סכל את זאת. ואל יהי רחוק בעינין הזה רושם השמות והדומה להם מדרך הדבור והכתב, וקודם להם השיעור

קול יהודה

אוצר נחמד

עלנו לפתח חלק לקטנות ולהשפעת מה שהתקן לא יאמץ להכניסו לאוניו, וענין אף יתכן שדבור והמכתב יעשו פעולה נגוד אלס זל זולתו, וכאז יהי הפה להענין מבעתו, ואלס שדולאי יא עוד כמות כמות הדבור והמכתב אשר בלשון הקודש מענינים נפלאים, כי מאחר שאלה ה' סונחו לנאות ולקריאה כבסה ובמכתב, ודאי זיד ה' לא תקרא שגרת כל דבור ודבור וזורה כל אות ואלה הם כוונות עמוקות כבוד סלידה, ומי שכוונתו מקודשת לבנין אלו הפעמים בלי ספק שהוא יטול לפעול בשמות הקדושים בדבורו ובמכתבו, וכמו שמגלה וסוקי ואל יהי רחוק וכו': אבל לענין נאות עם המכוון וכו'. ר"ל שאין צורך האות במקרה ובלא כוונה ואף רק לפיכך בעלמא כמו עושין כל האותות עם ועם ככהו ולכלו, אך הציור עלמו יא לו ענין וקבי אל הפורש השמות כל אות בציורה ככתב אשורים עליו: ואל יהי רחוק בעינין הזה רשם השמות וכו'. ר"ל ומעשה אינו כמות בעינין של ספר יצירה ששמות עשויים רשם בציורה: השמות. השמות הקדושים או שאר שמות המונחים בלשון הקודש: והדומה להם. כגון הפעלים והמלות: וקודם להם השיעור וכו'. 36

ומכירים כי אם אל השאל בלשון חורה נחה ובה, ע"כ מדבריו. ובכלל דברי ההבדל דבריו לפי סברתי, מזה מה שהכל בלשונו גדולה מעלת התפלה השמחה בה יותר מנשאר האשונות, וזהו מה שרצה באמרו שהאלהים יותר מדי הושפים לה ומגששים וכו'. ומה שחזר בדברי הכו"ל בלשון ארמית לאו דוקא כי ה"ה שאר השמות רק הכיזר המעולה שבהם הקריבה ללשונו כמו שקדם מאמר ב' סו"ס. ח. ובענין הדבור המלאכי מזכיר לך דברים לוקח מסיודו של מוכ"כ ברכיאל בפרקיו האלהיים עם בוא דבר החבר והיה בדבור הפלי שמות הבורא: ועל זה נאמר במכתב כי צורות אותיותיו וכו'. ר"ל מזה מה שזכרתי מעלותם ללשון מדי דברי כך והלשון האלהית הברואה ומן הוא והלכה, לדיק וישר הוא שיחיהם שלמות המתכב עם הלשון, ויהיה גם הוא נאות עם הכתב כמו שהלשון האותית לקרואה כאמור: אבל לענין נאות וכו'. משני דוגמת אמר"ל בזורה משני, רבי יצחק אמר מפני מה ב' פתיחה וסתימה, אלא בשפתא

דבר שג אחי לאתהכרה באורייתא הכי היא פתיחה לקבלא ליה ולאישתתפא בדיה, ובשפתא דבר שג סחיס שינוי מיהא יתכן לארחה אחרת הכי היא, פתיחה מספרת אחרת, לא ישכח פתיחה עד דיתוח לאתהכרה בה באורייתא וסבין באשפין ואל יתפא מיהא, ועל דא לורייתא פתחה קתי בני גשא ולברוא וקדי לבון אליהם הבורא בבראשית ברא אליהם הן הן הדברים, ואלה רבות נמלאו להם ר"ל בספר הבורא ההכבד. ולא ירחק ממך מקום אמר"ל (שכתב פ' הכונה) אמר דרדקי לבי מדרשא ואמרו מילי דמיתוח יהושע בן נון לא האמר כותיבה, ולא לדיק ב"ה גימ' דלי"ה וכו', ח"ס פשטיה כרעיה דגימ' לבי דל"ה, שכן דרשם על גומליה הכריס לרין אחר לדיק וכו'. ובמנהגות פ' הקומץ אמר רב אשי הויגא לכו לבסרי דווקי דבי רב דחמרי ליה לגביס דמי"ה, כלומר חי ברומם של עולם, ומלו ליה לברעיה דה"א וכו'. והיו לנאות על ירך וחותיב דר' עקיבא, ולמכותם בין עיניך זורוח האותיות שכתב הרשב"ע בספר לכות שער האותיות, וחתוקו דברי החכר בידך בטהובתך מן החבורה הללו והפעלים: ואל יהי רחוק וכו'. ר"ל בעינין הזה אשר שמתחיל לפיך על צמיה הלשון האלוהית לקרואה וזורוח האותיות הגאוות עם המכוון מכל אות ואלו כאמור, לא יהיה רחוק מהמונתך רושם השמות וכו', רזה למר שיעשו רושם באמירתם וכתיבתם בקמיעות והלשנים ויהיה להם מעלת בפעולת חון לנפש, ויהי יאמרו ההבדל שאלתם כיון הדבר וכמו שקיימו וקבלו וכתמינו ר"ל הוואחד למעלה בלשון סו"ב. ובמאמר השמות, דמה לפעולת של קדושה. ובמאמר והדומה להם, דמה לל מלות אלהיות בלמרות בלחשים. ולרמה על רשמים הן ככתב הן בעל פה אמר מדרך הדבור והכתב. ובכלל זה גם כן חותמות הכוכבים, כאלו האמר חותם שבתאי הגשמי בציורף אותיות בחדשים בשמורות ובמלות, ובכל מדגנה מהם מספר החמה עשר מלל דר, למספר שס י"ה זור עולמים. כמראה הזה המוצג לפניך (*).

מלתא
מלות
מחמת

ב	ז	ז
מ	ה	ז
ג	ה	ז
ה	א	ו
ב	צ	כ
ז	נ	ע
ל	ל	ל
פ	י	ס
ט	ף	פ
ת	ץ	ך
ש	ך	ך
ה	ה	ה

הפעלים עם האותיות ההנה, כמו שכן מתיחסות עם הכוכבים ההם שנערכו ומהנה מזה שרשי האותיות, שחזר ענינם אלל אמרו והיה בדבור השכלי שמות הבורא, שסם יבא משני א על שש קאות הגלגל הנחתמים בפעולה הוהמו על יהו"ו וכו', כמו שיהבאר. וחזר נא מה שכתב במאמרי ס' א' שבעלי המשפט הניחו קלת האותיות מיוחדות לטובת מה וקאמם לטובת אחר, ועל דרך זה כל האותיות יחדו לפעולה השמרתים, ובכיות האותיות מיוחדות לטובתם ומשפעות מהם כן ג"ה הוונות אשר האותיות חוריינה עליהם עם, ולא שהניחו הקודמים מהפעלות הנעשות בשמות, וכי שהקלות ההם יגיע רושם נאה במחשבתם, וכבר מזכר זה בשם הפילוסוף בספר החלית ההכה מהדברים קדומים וכו', ע"כ. ולהורוח כי חוקק הדבור והכתב המכרים וקפסם פניה וכוונתו על טוב כונה הוועל בהם, אמר וקודם להם השיעור וכו'.

השיעור, רוצה לומר מחשבת הנפש הטהורה הדומה למלאכים, ומתקבצים השלשה ספרים ספר וספור וספר בדבר אחד, ויהיה הדבר ההוא המשוער כאשר שער אותו בעל

אוצר נחמד

קול יהודה

כי תאמר הוא עיקר ומקצוע גדול בשלמות הפעולה הראויה להמשיך מכל אלה. ונכלל בדבריו מה שכתב הראב"ע ומרגלל בפומיה במקומות רבים, כי כאשר ידע התלם את הכל ידבק בכל ויהדש בכל אותות ומופחים, ע"כ. ועם זה הן האדם הלז בחבל שמן דבר נמצא בו מעין דוגמת של מעלה בהקדקן בו השלשה ספרים ספר וספור וספר בדבר אחד וכו'. וזה כי ממה מה שכתב ודבר וספר וספר ויהיה ויהחדש הדבר הוא אשר כוון אליו בשעור מהשכחו ובדבורו ובמכתבו, בהיות שלשה אלה מהייתקים מחד ומכוונים אל הדבר הוא אשר בוקש הדגוש. ובכן מדעת קוע ית בו, לדבר לענין האחדה שלשה הענינים, כי גלי ספק מובדלים ומופתיים הם בו לא ראי זה כראי זה,

אל תאמר של הרצה ליתול את הסס יבוא ויטול, ותחשוב שדבורו או כתיבתי בגד יעשו הכמות והאחריות פעולה בגמתיים, וכמו שהוכיח מרביה המון אחר עין האולה מחכה המיד אור שלום, אבל אין הדברים אמורים רק ביוצעים לשער סוד הטיורע ועניניו הראוים, והם רחוקים מאד מאד, אבל בנינו למדרגת הנוצרה וספק נפש עבודה וזכה כמלאך לו נפלות: ומתקבצים השלשה ספרים. לאיש אשר אלה בו באמת לא יבצר ממנו מכל אשר יזכ לעשות מופתים בשמים ונחמן בשלש ספרים ספרים, ואליו חלק הים מכבודו: הגפש הטהורה. היא הנפש אשר נקדשה מטומאה כוון ונגלה מן הסומר ונדקקה בהוהיות וזכה כחו מלאך כ': ומתקבצים השלשה ספרים וכו'. והמחשבה של הנפש פטורה מכל ספק שהוא השיעור, והדבור הוא הספור, והמכתב

והאחדהם באמת היא כגולה בחק האל אין לזרים אחר, אבל לענין הסתיים והגערפה אל מעשה הדבר השעור המהחדש על ידם כמו שזכר למעלה בחק הבורא. וזה רצה באמרו ומתקבצים השלשה ספרים וכו' בדבר אחד ויהיה הדבר ההוא המשוער כאשר שער אורו וכו'. והנה סבה כל הפעולות הנמשכות ממנה הדבור והמכתב שיהיה על כנה ואותו תלה בהאותות הלשון לקריות ולהאחריות אל אשר תוריה עליו כאשר מראש הובד לך. וקורא אני על זה מקרא דכתיב לנו חז מפעולת אלהים אשר שם שמות בדרך, ואמ"ל אל תקרי שמות אלה שמות. הכונה לפי דרכנו הניסו לראות כי נכון הדבר מעט האלהים להחדש בדרך פעולתו נעלמות בשמותיו הקדושים, וזה הוא מלך שמו השמות בדרך על ידי אדם הרשטון נלוהים לקריות בזה, וכן הכהן נאות באחריותו למקוון כס כאמור. ובכל זאת נקט בשפתיו ממה שכתב המורה בראשון סוף פ' ס"א לאמר ולא יעלה במהשחקר שנתון ספרים וזהו המה שכתבתי בספריים החשובים, משמות החדש לא יזכר על ענין בשום פנים, ויקראו אותם שמות ויהשכו שהם לריכיים קדושה וטהרה וזכה יעשו נפלות, כל אלה הדברים לא יאוח לאדם שלם לשמעם כ"ש שיאמינם וכו', ע"כ. ואלו אשר החל שם כליו שפרק הנמשך לו, באמרו וכאשר מנאו האנשים הרעים הפתאים חלו בדברים, ההרבה להם הכוז והמאמר, שיקבלו חיזה אחיותו שיראו ויאמרו שזה הוא שם יעשה ויפעל כשיכתב או שישאמר על הארץ כך וכו', עד כי רצה שבעה לה נפשו הלגע על בעלי הספרה וזהו הפתח וכו'. ואחרי כן יאח אחיו בעל אור ה' (מאמר ד' דרוש ה') וידו אוחזה באמונת הקמיעות והלחשים שיהיה להם מנוח בפעולת אדם, וזה אחרי דדוד אופי הלאות לקח ולקח והעלה ביאורו על המלך מהם שני מינים ומדרגת בעלי, יש מהם קשר הנאי שפופעל בהם יהיה הכס יורה חטא עושה פעולותיה קדושה ופסירה מהשנה כנוח, ויש מהם שכלם שם שם קשר חטא וכו'. לך חל הספר הוא אשר הראויך ורצה דרכיו והמס, יש אין כוונת להרבות הכל עם בו חטא הדבור לאין אורך. ועבר קדש דברו בשלטי סימן ל"ג אלל אמרו ואלה בעלי השמות וכו', כי הרחיק ענין רועם השמות כשלין שם מחשבה פטורה למזויאיהם בזה או לכותבם על ספר ודיו, כי כל רוח אין קרבה בעטער הכונה הראויה בהם. ובלן דבר בהענין מהשנה וזה למעשה אמירתם או כתיבתם, כי אז בכה יבצרו לפעול במזיות רועם חזק מאד כאמור. וכן שזכר למעלה (סימן כ"ג) להנשים הקמיעות בכלל ההבנים, כבד יבצרו: שם שאין זה רק שלל האמהו ולא שזכרנו בשנין נגור. ועוד שכללן הותקנה בשיעורו ומתקנה הגפש הטהורה וכו', ושם זכר להנשים וקמיעות בהם. תאמם בחביותי רבש"ל סימן ר"ב כחוב לאמר. שאלה עוד מה שאמרו שם בן מ"ב זוהיות היודעו אהוב למעלה ונחמד למטה, מה שיראו, אם רוצה לומר הקריאה לבד או מנאלו או שמוטו וכו'. השובה, ממה שזכרנו במתל ודאי כי יש כחות מופלאות בקריאה השמות בלבד, ובלבד בשמות קודש, ולא עוד אלא חיליו ככתיבתה ועמו שחכר בכמה מקומות בגמרא ובמדרשות באחרים הזכיר עליו את אלה והבג, ובינתיים אמר שם ונחמד במלואו, ובכאשר דין כמה בגמרא וזכרונותיו פ' השרטון וכן רבים אין להם מספר. והכתיבה הרי אמרו שכה יונאין בקמיעין המומחין, בגיטין שזשילתם דכחז עליה שם ועוקתה כחוב בה שם, ואמרו שמה דמך ערך, ואמרו כח שם החספה וזכרו נהוהו ונה, גבי שיתין שברה דוד, וכן רבים. אבל מה שאמרו ביוצעים שהוא אהוב למעלה ונחמד למטה, בבירור כך נראה שלא נאמרו הדברים אלא בני שיעוד סודו ויודע לכין אל הקודש פיתה שזכו רוחו אליו, כי מי שאינו יודע אלא קריאתו לבד ואינו יודע אלא קבון האחריות ונקודן ויעשה מעשה בזה, ואחילו לא יעשה מעשה אלא שזכירט שבקתם שפלים, איש אהוב ונחמד אלא ההק, ושומר

בעל הנפש הברה, וכאשר דבר בו וכאשר כתבו. "אכן (כ"ל וכן) אמר זה הספר על האלהים יתברך שברא את עולמו בשלושה ספרים, בספר וספור וספר, "כלם (כ"ל) וכלם

אוצר נחמד

קול יהודה

ושומר נפש ירחק מזה וכו', ע"כ. ולפי זה יראה כי גם בלא דעה ומחשבה בשם המזכר אפשר להוסיף עשנוהו לאור. וההכר לן כן ידמה לפי מה שזכרנו.

ובמה שיבא אלל אמרו והנה נדברו השכלי שמוה בבורא, מזכיר על זה דברי מוהר"ר ברכיאל בפרקיו האלהיים: אכן אמר זה הספר וכו'. פעמו כמו אמנם, והכוונה לומר עם היות שהקבוצו גם באלים השלשה ספרים נדבר אחד כאמור, הנה ספר יזירה היה היה דבר מיוחד על האלהים יתב' שברא עולמו בשלשה ספרים וכו'. וכבר עלה ביאור זה במה שקדם ונהקרב זה אל שללנו כאשר יוכל שאת עם היותו מופלא ונסתר. כדבר ה' אהרן המקובל הגדול ראש ישיבת בבל שכבד בכספר הנקוד ח"ל. וספר וספור וספר כנראה השם ית' חין שום חדם יוכל בכל יכלוהו להשוב צמהשכ אחתי היקר הנקוד בחוקו ובכחו. לכן מואחז הסגולה המסובלת אלל, קחוד פיק מלמד, ואל זה הקוד הגנבל נקודת מנה חמד שריא בשבסוק שמע ישראל ה' אליהו ה' אחד, כסגול' וקמ"ן, כאשר נמאס בספר מדוייק ירושלמי, ט"כ. והנטה חון הלא ישמע מחמר (חובב ל"ח) מי וספר שהקים בחכמה ובגלי שמים מי ישיב, כי הורה בו על סגולה זו המסובלת אלל ית' בהתאחדות שלשה הספרים הללו, כי לבלס ירמוז במלת יספר, כמו שהעירנו הראש"ל על זה בפירושו לספר היזירה. ובלל בשבסוק זה ד"ב עיין המוסיק"ל המוזכרה למעלה בראש הספקא, כי בגלי שמים מלשון נבל עשור, וגם דעה הראש"ל ונהה הימו. ויאמר הכתוב מי זה חמד והנה בחכמה מללכת שמים כספר ספור וספר, ויהי שלשה ספרים אלו ונתהיים לפניו בבת אחת ויהיו המים בחקו, ומי ישיב יזריין על ידס בגלי שמים על מחכמה אדורס כעריים עגויים כאמור, ה' הוא האלהים חון עוד מלגדו. ואחש ידעה כי שמים עקרו כספר, דינה חייב וספרין פתירה, ונגלו כספר השמים, ומאלל אלל שמים וכלש עיין ספר שכלל בו מנין ומדה, כמוזכר למעלה המונה במספר כלשם, ושמים ברת חכן. ועיין ספור נדבר ה' שמים נעשו. ובששמה השמים מספרים כבוד אל. ואלוה שמע את מלי ובספר זכרוך יוחקו דברי ההנר אשר נתע מקדם לאחרי, כי אחת כון רופס השמות והדומה להם מדרך הדבור וכתבו וכו', עדי אמרו והיה הדבר הנה השמוער כאשר שער חורו בעל הנפש הכרה וכאשר דבר בו וכאשר כספר, וכבר ביארנו עמו שיקרה זה מלד היותו וההסכמה העלומה שבין המלות העבריות ככתשם וכלשום וכן הדברים עמם כחמרים והכחבים, להיותם מזכרים ועששים כפסל נמור, וכ"ש עם היותם המספרים הנמאלים בין המשער לשמוער כלל היולא מפי כמה שקדם. והנה מכל זה יאל לנו חובן מפעליו ית' כדריאה עולמו (מטעם ספר יזירה), חיוה יהוה דרך יזירה שפירס החכמה ית' בשומו לשלום חוקו מן האלפס המוהלס. ואמר כי בריאה יברא ה' האחד השפוט האמתי ית' העהלות וענינים דקים ככח יגברו להזמין המר כל המאלוה בתמוה ובחיות, למשן זיכן אל קבול הזרחה העהלות הרחיוות לחה לו מבית המלך מלכו של עולם, מי מהחה השפעה לא מסרו זיכ עליה, לפי שיטה החבר המהבחרה במקומות רבים, ותהי דרשיתם סי' ע"ז מהראשון כמבואר שמה, וחבר יזכרנו עוד כסמוך באמרו אלל המחמה חונן האורות וכו'. ועוד הורה על לורך הזמנת הדברים בשיעור הכמות והחיות למשן יכונן לקבל העשמים האלהיים. וזה כי הכמות הוא היקרה הראשון המשיג לחמר, ובאלמנטורו שיכנו יוטמו בו האיכיות כלס, וכמו שיהבאר נחמישי סימן ב'. והנה היסודות והההנהגות הקדום אשר יסד המלך העליון ללורך הניתת הכמות, כס המספרים הנכללים במספר עשרה, שהוא ספר המשון סוף האחדים וראשית העשרות, וממנו והאלה חין שס מספר מחדש כי אס כלל מספר במלות שונות, ונגלל הוא שחור לעולם, כמסורסם אלל הכל. וכבר היו קדומי הפילוסופים כפיטגורס' וסיעורו מיסיסם ית' סוד המספר ההולות כל המאלוה, והכסם בואיזיא"ל בראשית ספרו בהחמת המספר, ככח כי כל המאלוה יתפרסמו לעין כל, היחס נגיש עם חנות המספר אשר היה לראש פנה דוגמה יראייתו כנפש החומן וכו', ע"כ. וזדיק יוסר הוא זה, שהרי מחכמהו של דבר חלוי ועומד בערך ויהם נאוח לעפע, ושיקך כל זה ייוהה אל המנין, ובמו שקדם יברא בראש הספקא באמרו כי השיעור עד שיהיה הגוף מסודר וערוך רלוי לתה שנברא לו, לא יהיה כי זה מספרים וכו'. וכל זה מחיימה מאל דלעת המקובלים, כמו שבכח בפרקיו מוהר"ר ברכיאל, באיפה ה' ה' כי לזה הכירות מלשון סופר ומוה, כי ממספרס נולד המספר, כי הס היא עשר ספירות, ונקראל כל אחת ואחת ספירה כי בכל אחת ואחת סגולה מספר מנברו, כי במספר סגולה ידועו לכל החכמים האמתיים, ועל זה יש לכל מספר ומספר סגולה פרטים. כי בעת שהתהילה נקודת להשפס עתהקף קנה השלמות, נהווה הכהר עם עלמוהו וסגולותיו ומנהיגו ממנו עם מספר אחד, היס מספר עתהקף כל החין סוף נלד נקד עליו עם אחד בחיוב. ולהיות כל מסובב דומה נלד מה לשכחו, נשאר במספר האחד סגולות דומות נלד מה לבגולות הכהר. וכן מהשלמות השני שמהווה מההשפסות, נשאה מספר שנים, ונשארנו במספר ההוא סגולות דומות נלד מה לבגולות החכמה שהיא הספירה השנייה. וכן מפעלישם